

DEBRECZELI ÚJSÁG

Tekintetes Nemzeti M...
mentve.

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN
HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ.
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HÉTKÖZNAP 10 FILL., VASÁRNAP 20 FILLER
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HADUFÖLD

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT.
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-48.
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47.
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

Briand védőbeszéde

Gyakorló bírák a megmondható, hogy mennyi jelentősége van a meghozandó ítélet tekintetében mennyi kihatással bír a vádlottnak az a joga, hogy a perbeszédnek után utolsónak felszólalhat s hogy a bíróság az ő tényleges, vagy vélt igazának elhangzása után vonul vissza ítélethozatalra. A Bp., mely a vádlott javára igyekszik humánus lenni, előírja, hogy a vádlottnak megadásék az utolsó szó joga, okos és tapintatos vádlott azonban legtöbbször nem is él vele. Ösztönösen megérzi, hogy az az ő helyzetén ha nem is van, de nem is segít.

Briand, a francia külügyminiszter, aki a híres Páneurópa-tervet elkövette, a népszövetségi közgyűlés esütörtöki tanácskozásán nem mutatkozott ilyen okos vádlottnak. Hiszen a peranyag már tisztázva van, többé-kevésbé mindenki látja, hogy Páneurópa terve egy kellő ravaszág nélkül előkészített pókháló, mely Páris, Prága, Bukarest és Belgrád között lenne kifeszítve csak azért, hogy a versaillesi, saintgermaini és trianoni Európa ellenzői rajta fennakadjanak. Olaszországnak nem érdeke, hogy Magyarország továbbra is, mint amorfi torzó maradjon meg a Duna-völgyében. Angliának nem érdeke, hogy Páneurópa orchesterében Franciaország játssza a primet, arról pedig, hogy Németországnak Ausztriának és Magyarországnak mit jelentene Páneurópa, talán beszélni sem kell. Briand tehát, amikor ma felszólalt, amikor a nemzetközi illem parancsára udvariasan meghallgattatott s amikor mintegy mentegetőzésképpen azzal biztatta önmagát, hogy nagyban-egészben nem antipatikus a terv, már tudta, hogy terve a lomtárba kerül, ami egy világpolitikusra nézve mindenestre a legelmarasztalóbb ítélet. A tett elkövetője élt az utolsó szó jogával — a szokásos eredménnyel.

Mindenestre meglehetősen cinikus azonban az a megállapítása, hogy a háborút a nemzetek ma már világszerű bűncselekménynek bélyegzik. Nemcsak azért cinikus ez a megállapítás, mert a háború nem lehet olyan bűncselekmény, mint amilyen szörnyű bűncselekményt tartalmaznak az éppen Franciaország által a világra oktroyált Páris-környéki békék, de azért is, mert éppen Franciaország és éppen Briand az, amely és aki a legtudatosabban készül ennek a bűncselekménynek újbóli elkövetésére. Nemcsak azzal, hogy meg akarják merevíteni a mai állapotot, amelynek természetes és logikus kifejlése csak egy új háború lehet, de azzal is,

hogy a mai véges keretek között sem tűrik, vagy legalább is nem akarják tűrni a legyőzött nemzetek nemzeti erőinek a teljes kifejtését.

Pedig ha egyébből nem, abból, hogy Páneurópa aktáiból egéreség lett a Népszövetség lomtárában, láthatja Briand is, hogy az ese-

mények érnek s azokat nem lehet megkövesíteni. A világ forog. Ha lassan is, de forog. És Briand kedvéért sem fog megállni.

A magyar közönség százezreinek mélységes részvéte kísérte utolsó útjára Vass József minisztert

Magyarország Kormányzója s a közélet nagyjai haladtak a koporsó után

Budapest, szeptember 14.

A magyar nemzet nagy halottjának, Vass Józsefnek a temetése pénteken délután folyt le százezrek részvéte mellett. A halott miniszter autója reggel 9 órakor állott a halottsház elé. Benne ültek mély gyászba öltözötten: Vass József édesanyja, Vass Mária és fivére, Vass Ferenc. A ravatal körül a közélet előkelőségei foglaltak helyet s pár perc múlva megkezdődött a beszéltetési szertartás, amelyet Hunkár Géza apátplébános végzett.

A szertartás bejezte után Vass József koporsóját behelyezték a motoros furgonba. A koporsón egyszerű fakerezt fektet:

„Itt nyugszik Vass József miniszter. Élt 53 évet. Meghalt 1930. szeptember 8-án.”

A halott miniszter útja a parlamentbe

A menet megindult. A furgon utáni autóban a Vass-család, majd legjobb politikai barátja: Zichy János autója következett. A furgon előtt lovasrendőrök vágtattak. Végig a

Fiumei-uton az érdeklődők sora. Egyszerű emberek, levett kalappal, szomorú arccal állnak az ut szélén és néznek a halott miniszter után.

A Baross-téren befordul a menet a Rákóczi-utra. *Megállnak a villamosok, megtorpan az élet.* A kapukban, üzletek aijában szomorú arcok. És áhítatos csend végig a Rákóczi-uton. Az Oktogónnál megint nagyobb tömeg. *Mindenütt levett kalappal átlanak a pesti utca járókelei,* amint a furgon befordul az Andrássy-utra.

A parlament kupolacsarnokában

A parlament lámpáin gyásziárvól, a főkapu előtt diszruhás rendőrök sora és lent a lépcső alján Karafiáth Jenő, a képviselőház háznapya mozdulatlanul köszönti Vass József holttestét. A nagy miniszter utolsó látogatásra betért még egyszer az ország házába, államférfiúi sikereinek, politikai harcainak, most temetésére feketebe öltöztetett színhelyére. *A tér minden oldalán nagy tömeg várta dühitatos csöndben Vass József koporsóját.*

Kétezer koszoru Vass József ravatala körül

A parlament kupolacsarnokában újra beszéltette a koporsót Marcell Mihály, a Szt. Imre kollégium igazgatója. A ravatal körül kétezer koszort helyeztek el, köztük a Kormányzót:

— *Magyarország kormányzója kegyetele jelül.*

A koporsóra rátették Vass József misekönyvét, az infuláját és kelyhét. Két oldalon az amerikánus diákok, parlamenti örök és rendőrök sorakoztak.

A beszéltetés után megkezdődött a küldöttségek felvonulása.

Másfél ezer rendőr

A budapesti rendőrség nagyarányú intézkedéseket tett Vass József temetése alkalmából.

A Kossuth Lajos-téren Kalmár Béla rendőrfőtanácsos, az V. ker. kapitányság vezetőjének parancsnoksága alatt 400 rendőr biztosította a rendet. Az egyetemi templomtól a Kossuth Lajos-térig terjedő utvonala 1000 rendőrt vezényeltek ki 50 fel-

ügyelő parancsnoksága alatt.

Az egyetemi templomban a katedrális körül nyolc diszruhás rendőr állott diszorséget. A gyászmenetben is résztvettek a rendőrök. Mindegyik rendőr fekete lovon ült.

Budapest gyászol

A Kossuth Lajos-tér feketélik a hatalmas tömegtől. A parlamenti lépcsője mellett kétoldalt rendőrszakok ezüstje villog a napfényben. A szobor előtt fekete paripákon rendőrszakasz áll. A parlament oroszánjai szinte elveszni látszanak a körülöttük felhalmozott koszorúk tömegében. Lent a lépcső alján diszruhában áll Pest vármegye és Budapest két-két huszárja. Fekete szőnyeg vezet a hatalmas kupolacsarnokba. Ide az Egyetem-tér körül.

Magyarország Kormányzója a temetésén

Félnégy óra tájban érkezett meg Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás az országház épületébe nagy kísérettel. A hercegprímás az

azonban már csak meghívóval engednek be és még így is alig jut hely az egymásután érkező előkelőségek számára.

Köröskörül az összes lámpák fekete gyászfátyollal vannak bevonva és a levegőben szinte uszni látszanak a hatalmas fekete lobogók. — *Egyre özönlik a tömeg* és közben egyre meghatóbban bontakozik ki annak a nagy szeretetnek a jele, amellyel Vass József az emberek széles tömegeiben élt. *Apró gyermekek néhány szál virággal jönnek a parlament lépcsőjéhez és megkérlik az egyik szolgálatot teljesítő rendőrt, hogy helyezze el Vass József többi koszorúja mellé.* Idős nénikék és fiatal lányok hoznak csokrokat és mind lerakják a hatalmas koszorúk közé. Jönnek az árvaházak növendékei. Az egyik sarokban az apácák fehér főkötője mint valami sziget emelkedik ki a fekete ruhák és kalapok tömegéből.

Százezrek az utcán

Az Alkotmány-utcán végig az összes ablakokban gyertyák égnek. A földművelésügyi miniszterium mögött két mentőautó várakozik. Az ut kétoldalát már ellepi a várakozók. A rendőrök mindenütt a szomorú alkalomhoz méltó tapintattal rendezik a sokaságot. Ugyanez a kép a Vilmos császár-uton. Már délben elepték az utca padjait, többnyire idősebb, feketeruhás asszonyok. Egy egy sarkon árvaházak, iskolák várakoznak, közöttük feltűnnek az Americanisták zöld tányérsapkái. A Bazilikánál szintén nagyobb rendőrdiszorség áll.

A Deák-téri evangélikus iskola oromzatáról hatalmas fekete zászló csüng alá, jelétül annak, hogy Vass Józsefet az egész magyar társadalom gyászolja. A Múzeum-köruton már egyre sűrűbbek lesznek a diákrajok. A Keckeméti-utca legtöbb üzlete kirakatait fekete keresztiskal látta el. Fekete zászlók lobognak az Egyetem-tér körül.

országház kupolacsarnokának egyik külön sekrestye céljaira átalakított más az országház épületébe nagy helyiségébe vonult, hogy felöltse fehér karingét, fekete palástját, fehér

Ára 10 fillér.

infuláját. Egymásután érkeztek most már az egyházi és világi méltóságok. Wlassics Gyula báró, a felsőház elnöke, majd Almássy László, képviselők, felsőházi tagok érkeznek, ezután jönnek az érsekek, elől Szencsényi Lajos egri érsek, majd Zichy Gyula gróf kalocsai érsek a püspöki kar tagjai. Megérkezik Klébelsberg Kunó gróf helyettes miniszterelnök, majd a kormány többi tagja. Zsitvay Tibor, Wekerle Sándor, Mayer János, Szeitovszky Béla, Bud János miniszterek. Bud János kereskedelmi miniszter olaszországi útját megszakítva jött meg a temetésre. Háromnegyednyolc óra tájban jönnek a főhercegi családok tagjai, élükön József kir. herceggel és Augustia főhercegnasszonnyal, József Ferenc és Albrecht főhercegekkel és a részükre kijelölt páholyokban foglalnak helyet.

Négy óra előtt néhány perccel a díszruhács palotaőrök, alabárdosok sorfala között felmegy a kupolacsarnokba Horthy Miklós Kormányzó, aki a részére fentartott és gyászdrapériával bevont karosszékben foglal helyet.

Ezután bevonul Serédi Jusztinián hercegprímás papi segédletével és megkezdődik a beszantelés szertartása. Felhangzik a *Circum dederunt*, az Operaház énekara a szertartáshoz tartozó megrázó gyászszolozmákat kezdi énekelni.

A bucsubeszéd

Az egyházi szertartás befejezése után Wlassich Gyula báró a felsőház nevében bucsuztatta Vass Józsefet és a többek között a következőket mondotta: Mentalitása férfias, munkálkodása a nemzet érdekében mindig tiltakozás marad az ellen, hogy a magyar állami és társadalmi élet a csüggedés lejtőjére tévedjen. Arra tanította a nemzetet, hogy a magyar lélek összefogó ereje ki tudja vinni a magyar igazság diadalát. A nemzetnek ez a megerősödött tudata lebegjen sírod felett, Vass József.

Almássy László, a képviselőház elnöke tartott ezután bucsubeszédet. Élete — úgy mond — nyereség volt mindnyájunknak, halála pótolhatatlan veszteség. *E veszteség nagy és még senki se tudja megmondani, hogyan pótolható.* Erzi e veszteséget az ország első tanácsosa, Bethlen István gróf miniszterelnök, akinek helyettese volt és aki a nehéz feladatok bölcse megoldásával olyan eredményeket ért el Vass József által. Érezzük e veszteséget az országgyűlésben tanácskozó pártok elkönyölközésén és összességben, mely elvi harcoktól eltekintve, személyében mindenkinél nagyabecsülését és rokonszenvét bírta és az ellentétek között a kiegyenlítést megértéssel, jóindulatával és nyugalommal teljesítette. A képviselőház és az egész nemzet nevében mondok búcsút neki.

Klébelsberg Kunó helyettes miniszterelnök a kormány nevében mondott gyászbeszédet. „Abba a magaslatba, ahova felemelkedett, magával vitte a nép ismeretét és a nép szeretetét. Ez az érzés avatta őt tüneményes tehetsége mellett a magyar szociálpolitika első mestérévé, mert ahhoz, hogy valaki igazi szociálpolitikus legyen, nem elég a tudás, nem elég a külföldi intézmények és törvényhozás ismerete, ahhoz emberszeretet kell és az emberi sors ismerete.

— Ezt az érzést, a dunántúli embereknek jellegzetes tulajdonságait az ő egyéniségében felismerve látjuk. A benne szárnyaló fantázia jó-

zan életbölcsessel párosult. Ez tette lehetővé, hogy a magasba emelkedjék. *Valóban csak kevesen beszélték ezt a gyönyörűséges magyar nyelvünket olyan tösgyökeresen, mint Vass József.*

— Reálpolitikus volt a szó legenyesebb értelmében. Az egész világon minden annyira átváltozott és Vass József megérezte ezeknek az új időknek zamatát és megtalálta a

Vass József utja százezrek sorfala között az Egyetem-téri templomba

Ezután az Operaház férfiakara énekelte a Szózatot, leemelték a koporsót és megindult a menet. Előhaladtak a népjóléti miniszterium a koporsó mögött a család tagjai a kormányzó, a királyi hercegek, a kormány, a diplomáciai kar, az országgyűlés és felsőház tagjai.

A parlament körül ezrével és ezrével gyülekeztek a vidék és a főváros gyászolói. Több százezer főnyi tömeg helyezkedett el a környékbeli utcákban. Leányintézetek, iskolák, szerzetes rendek állottak sorfalat. Lovasrendőrszakasz nyitotta meg a menetet, cserkészek, hadiárva vették őket körül. Utánuk következtek a Szent Imre-kollegium növendékei, a szociális misszió társulatok, a Vitézi rend, vármegyék és városok, a főváros küldöttsége, a népjóléti miniszterium tisztviselői, a Társadalombiztosító intézet tisztviselői és a közönségnek az a része, amely a parlamenti gyászszertartások alatt résztvett. A parlamentből kivonuló menetet felér karlinges papok sorfala nyitotta meg, ők vitték elől Vass József fejét. A szerzetesek és püspökök sorfala után a koszorúalkotók következtek. A koporsó után vitték Vass József kitüntetését és azt a hazai földet, melyet egy küldöttség édesatyjának sárvári sírjáról hozott a fővárosba.

Vitéz Horthy Miklós a menetben

Zichy Gyula gróf, kalocsai érsek kísérte Vass József földi maradványait 18 pap kíséretével. A koporsó után Dréhr Imre kísérte Vass József nővérét és bátyját, majd a Kormányzó, utána József és József Ferenc királyi hercegek, akik a Kormányzóval együtt a Andrassy-utig mentek, ott kiváltak a tömegből és autójukba szálltak. A Kormányzó és a királyi hercegek után Klébelsberg miniszter és a kormány tagjai, a városi tanács, miniszterek, polgári és katonai hatóságok vezetői mentek. Amerre a gyászmenet elhaladt, mindenütt égtek a lámpák fekete leppel bevonva, az üzleteket becsukták, az ablakokban mindenütt égtek a gyertyák. A koszorúk közül csak egy néhányat tettek a koporsó mellé, a

lelkikapcsolatot a néppel.

— Mi nem veszünk tőle örök búcsút, csak egy időre, amíg a sor ránk kerül. Megrendülve kiáltjuk utána a nagy elmúláskor: Vass József, nemes hazafi, nagy miniszter, igazi államférfi, jó kolléga, Isten veled!

Búcsuztatót mondtak még Ernst Sándor a keresztény gazdasági párt, Pesthy Pál az egységes párt, Ripka Ferenc pedig a főváros nevében.

többinek a szállagait összeszedték és a koszorukat a szegények sírjára elosztották. A templomban a kalocsai érsek újból beszantelte a halottat és beszantelés után lebecsajították a koporsót. Zichy érsek imája után a magyar történelem egyik korszakalkotó fiát a hazafias közönség kimondhatatlan részvétele mellett elhelyezték a Pantheonban.

A pápa részvétele

Monsignore Kalloweyhez a budapesti apostoli nunciaturára Pacelli bíboros államtitkártól az alábbi távirat érkezett, amelyet a magyar kormányznak tolmácsolt:

„Kérem, tolmácsolja a királyi kormányznak a Szenatya őszinte részvétét és az én mélyen átértézt részvételem Vass miniszter ur fájdalmas elvesztése felett. Pacelli bíboros.”

A miniszterelnök távirata

Bethlen gróf miniszterelnök a mai napon a következő táviratot intézte Vass József édesanyjához, özvegy Vass Ferencnéhez:

„A mai napon mély fájdalommal gondolok a súlyos veszteségre, amely engemet szeretett munkatársam és hű barátom váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytával ért. Végtelenül sajnálom, hogy az államot érintő fontos tanácskozásaim nem engedték meg, hogy a mai napon kedves minisztertársamtól ravatalánál búcsút vehessek. Adjon a Mindenható erőt fájdalma elviselésére és nyújtson vigaszt Nagyasszonyának az a tudat, hogy az egész nemzet kíséri ma őszinte részvételt utolsó útjára Vass József dr-t, aki egy évtizedet meghaladó miniszteri működése, de egész élete folyamán is oly önfeláldozással szolgálta hazáját. Bethlen.”

Debrecen és Hajdúmegeye küldöttsége

Pénteken délben a küldöttségek százai helyezték el Vass József koporsója mellé koszorúikat. Ekkor vonult fel Debrecen és Hajdúvármegye egyesített küldöttsége is, mely a szertartáson is résztvett. A küldöt-

ség tagjai voltak: dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Vásáry István, Rásó István, dr. Ruffly Varga Kálmán, dr. Benkő Géza, dr. Sz. Kun Béla, dr. Láng Nándor, dr. Tóth Lajos és dr. Dömsödy Imre.

A ZOBOR-HEGYRŐL MÉLYSÉGBE DOBTÁK A CSEHSZLOVÁK EMLÉKTÁBLÁT

Prága, szept. 12.

A Prágai Magyar Hírlap jelenti, hogy a Nyitra melletti Zobor-hegyen az 1928-ban felrobbantott magyar milléneumi emlékoszlop helyén felállított cseh-szlovák emléktáblát ismeretlen egyének eltávolították és a hegy csúcsáról a mélységbe dobták. Az emléktábla a sziklák darabokra tört. A csendőrség lázas buzgalommal keresi az emlékoszlopokat s valószínű — írja a lap — hogy több szerencsés lesz a nyomozásban, mint volt akkor, midőn a magyar milléneumi emlékmű felrobbantott kellett volna megtalálni.

Rablógyilkos szerb csendőr

Belgrád, szeptember 12.

A rendőrségnek sikerült megtalálni Milenkovic Dana holttestét, aki több, mint egy héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt.

A holttestet a topcsideri pályaudvaron, a vasúti nem messze, elásva találák. Megállapították, hogy a leányt, amikor a szomszédos parkban sétált, egy csendőr megtámadta, megölte és szerény ékszerait elrabolta. A gyilkos beárta a sötétség beálltát és a holttestet elásta.

Anyakönyvi hírek

Születések: Marozsán Demeter leány, Gizella r. f. Fiam József, fm. fu Sándor ref. Juhász József á p. o. tisz, leány Gizela ref. Kecskeméi József hentes segéd, fiu József ref. Szikra Balázs p. al. sz, leány Ibolya rkath. Rózsa István cipész-mester, fiu István László gkath. Fekete Józse, kubiccs fiu József János ref.

Halálozások: Özv. Mácsay Sándorné ref. Jókai-utca 29. Marschalkó Mihályné ref. Szent Anna-utca 10. özv. Kovács Istvánné Ebes 65. Rádó József rkath. Egymalom-utca 4. Molnár Ilona Téglaveő 198.

Tettenértek egy kincses-hegyi kukoricatolvajt

Vancsik Zoltán debreceni könyvelő, Bálint pap-utca 23. szám alatti lakos feljelentést tett a múlt nap a debreceni rendőrségen, hogy ismeretlen tettes állandóan dézsmálja, lopkodja a Kincses-hegyen levő kukoricását s onnan igen nagymennyiségű terményt visz magával éjszakaiként. A rendőrségen megindult a nyomozás a tettes kézrekerítésére, ami csakhamar teljes eredménnyel járt. A múlt nap ugyanis a rendőrség emberei a panaszzal együtt lesben állottak a kukoricásnál. Eszrevették, hogy a szántóföld széléől nem messze egy félig telt zsák van elhelyezve a földön és távolabbról hallatszott, amint valaki a kukoricát őri. Azonnal a hang irányába siettek, de közeledésük neszt meg-hallotta az éber tolvaj és mielőtt még kézrekeríthették volna, elszaladt és a zsákot otthagya. A rendőrség sokáig kereste a menekülő kukoricatolvajt, míg végre sikerült elfogni Brós László fancsikai fuvaros személyében, aki hamarosan beismerete, hogy ő volt a kukoricatolvaj. Az eljárás lopás miatt megindult ellene.

Mathiasz-féle

kecskeméti fajszőlők

Muskotály, Passzatu'i
kizárólag

Kontsek Géza k. r. t.
cégnél.

Csigalassusággal dolgozik a népszövetség

A holland delegátus élehangú beszédében felvette a békerevizio gondolatát

Genf, szeptember 12. A népszövetségi közgyűlés péntek délelőtti ülésének megnyitása után Titulescu elnök bejelentette, hogy a német delegáció indítványt terjesztett be, amelyben azt javasolta, hogy *tűzzék napirendre a kisebbségi kérdést s utalják át a politikai főbizottságnak.* A holland delegáció szintén indítványt tett, hogy *vitassák meg a politikai főbizottságban a leszerelés kérdését.*

A holland külügyminiszter kemény kritikója

A közgyűlés ezután tovább folytatta a főtitkár évi jelentésének általános vitáját. *Belaerts van Bloekland* holland külügyminiszter feltűnően éles szavakkal kritizálta a Népszövetség eddigi működésének eredménytelenségét. Különböző adatokkal bizonyította, hogy a legtöbb politikai és gazdaságpolitikai téren nem mutatkozik kielégítő eredmény, sőt inkább teljes eredménytelenség és kudarc. A legkritikáltabb példája ennek az eredménytelenségnek a leszerelési terv végzett eddigi munkája. A leszerelési problémát semmivel sem hozták közelebb a megoldáshoz. A londoni flottakonferencia csak részleges eredményt ért el s a végleges és általános leszerelés kérdését a Népszövetség leszerelési bizottságának kell minél előbb megoldani. *A Népszövetség minden téren olyan csigalassusággal halad előre, akárcsak a tervbevetett népszövetségi palota felépítése.* Az alapkövet már lerakták, de több követ nem emeltek. Ilyen módon nem lehet folytatni a dolgokat. A kisebbségi kérdést illetően a holland külügyminiszter an-

nak a nézetének adott kifejezést, hogy a madridi tanácsülés kisebbségi határozatainak legnagyobb részét módosítani kell.

Revizióra van szükség

Belaerts van Bloekland ezután felhívta a közgyűlés figyelmét a népszövetségi alapszabályok híres 19. szakaszára, amely az alkalmazhatatlannak bizonyult nemzetközi szerződések reviziójáról szól. Beszéde utolsó részében az európai gazdasági protekcionizmust ostromolta, mely lehetetlenné teszi Európa gazdasági szanálását. Briand páneurópai terveivel kapcsolatban a külügyminiszter csak annyit mondott, hogy a holland kormány szívesen látja ugyan Briand fáradozásait, de tisztában van azzal, hogy sikert csak akkor lehet elérni, ha valamennyi nemzetben élő valóságává válik a nemzetközi együvértartozás érzése.

Adám delegátus beszéde

Munch dán delegátus volt a következő szónok, aki a leszerelési kérdéséről szólva, méltatta a londoni tengerészeti értekezlet határozatait. A továbbiakban a gazdasági megszervezés kérdésével foglalkozott, majd ismertette Dánia álláspontját az európai konföderáció problémáira tekintetben.

Schober kancellár a gazdasági együttműködésért

Genf, szept. 12. A népszövetségi közgyűlésen ma délután a belga delegátus behatárolt foglalkozott az európai konföderáció tervezetével. A következő szónok Schober osztrák szövetségi kancellár volt, aki beszédét németül mondta el és a gazdasági együttműködés szükségét hangsúlyozta.

Muszezer áldozata van a sandomingói orkáncatasztrófának

Newyork, szeptember 12. A sandomingói orkáncatasztrófia halottjainak száma az amerikai segélyexpedíció parancsnokának közlése szerint tízenkétezerhatszáz. A sebesültek számát a jelenleg nyolcezerre becsülik. A teljesen elpusztított fővárosban lassankint javul a helyzet. Az utóbbi napokban na-

gyobb mennyiségű élelmiszer érkezett s az éhség veszedelme már nem fenyeget többé. Nem kell tartani járványok kitörésétől sem, miután szörum is kellő mennyiségben áll rendelkezésre. Eddig kilencezer embert oltottak be különböző szörumokkal. A vízvezeték is kijavították.

Véres verekedések közben készül Berlin a vasárnapi képviselőválasztásra

Berlin, szeptember 12. A választási harc megint véres összeközegekbe vezetett. A keleti városrészen tízenkettő sebesült meg egy verekedésben fuladt választói gyűlésen. A kommunisták és a szociáldemokraták között vad dőlakodás kezdődött egy vendégházban, ahol mindkét párt egyszerre tartotta gyűlést. Sörökancsókkal és szőlőszőlőkkel kezdődött a harc.

Padiólakk

legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletben
DEBRECEN, PIAC-U. 16.
(Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérintő megbízható minőségben kapható.

kekket ütötték-verték egymást s mire a rendőrség megjelent, már tízenkét súlyos sebesült fektült a földön.

Az Andreasstrasse egyik hirdetőoszlopánál támadt a következő tumultus. A kommunisták horogkeresztet ábrázoló szalmabábút akartak felakasztani a hirdetőoszlopra. A rendőrség közbelépett és szét akarta osztani az oszlop körül összegyűlt többszázfőnyi tömeget. A tüntetők nem engedelmessétek a felszólításnak és megtámadták a rendőröket.

A szomszéd házak ablakából virágcserepek repültek a rendőrök felé, akik közül többen megsebesültek. A karhárom parancsnoka végül sortűzvetéssel elűzte a tömeget s a levegőbe lőttek, mire a tömeg szétfutott.

Potsdamból szintén véres verekedést jelentenek. A kommunisták és a nemzeti szocialisták egy választói gyűlésen összeverekedtek. Öten megsebesültek. Este kilenc óra tájban a Lausitzerplatzra kellett kivezényelni nagyobb rendőrszámot. A kommunista tömeg

14.80 P.-ért

csak

Frank Edénéél

kaphatók a világhírű Fischer-gyár nyulászór

K·A·L·A·P·J·A·I

Gyönyörű színek, remek formák

megtámadott egy nyomdát, ahol kommunistaellenes röpiratokat nyomnak. „Bosszút állunk Max Hölzért! Vesszünk a kapitalisták kutyáit!” — és

hasonló kiáltások hangzottak el. A rendőrség rohamra indult a kommunisták ellen és szétverte őket. Nyolc kommunistát letartóztattak.

A vitézeknek még egyharmada sem jutott telekhez

A vitézi rend statisztikája

Budapest, szept. 12.

A hivatalos statisztikai adatok szerint a tényleges vitézi állomány 2931 tisztből és 8644 legénységi állományú egyénből áll.

A felavatott vitézek foglalkozási megnevezései oszlanak meg: östermelő 162 tisz, 5269 legénység; marikereskedelmi, közlekedési és bányász foglalkozású 542 tisz, 1805 legénység; közszolgálat és szabadfoglalkozás 1182 tisz, 982 legénység; véderő 878 tisz, 823 legénység; nyugdíjas, tőkenézés 249 tisz, 153 legénység. A többiek egyéb foglal-

kozásnak, illetve ismeretlen foglalkozásnak.

A 10.745 vitéz közül egveljére csupán 3298 vitéznek van vitézi telke, beleszámítva ebbe azt a 63 vitézt is, akik saját telküket vitézesítették. Eddig 335 tisz, kapott 20.521 katasztrális kat. holdnyi vitézi telke. A vitézi telkek összterjedelme mindössze 54.000 katasztrális hold. Ahoz, hogy minden vitéz megkaphassa vitézi telkét, még további 180.000 kat. holdnyi földbirtokterületre volna szükség.

Kitört a Stromboli

Róma, szeptember 12.

A Stromboli tegnap reggel hatalmas erővel ismét működésbe lépett. A tüzhányó izzó köveket és kavicsokat dob ki magából, amelyek a környéken több helyütt tüzet okoztak. Az Eoli és Lipari-szigeteken hallani lehetett a mennydörgésszerű robajt és e helyeken a föld rengését is érezték. A lakosság kérésére a tengerészeti hatóságok haladéktalanul utnak indítottak Messzinába egy torpedórombolót, amelyek fedélze-

tén a helyi és fasiszta-hatóságok képviselői sátrakat és élelmiszereket visznek a lakosságnak. Az eddigi jelentések szerint Ginostra helységben négy ember életét vesztette, kilencen megsebesültek és egy aszszony eltűnt. Délutánra a tüzhányó működése alábbhagyott.

Tokió, szeptember 12.

Az Ahama nevű tüzhányó ma reggel kitört. A hegy lejtőjén izzó lavafolyam halad végig, egy ember meghalt.

Mi érdekelte az idegeneket Debrecenben?

Az elmúlt nyár idegenforgalma beigazolta, hogy a Debrecenben járt idegenek elsősorban a néprajzi vonatkozások iránt érdeklődtek. — Akikkel csak alkalmunk volt beszélni, valamennyien elragadtatással nyilatkoztak az etnografiai emlékekről, a debreceni nép s hortobágyi élet jellegzetességeiről. A Déri-múzeum külföldi látogatói főként a néprajzi gyűjtemény s nem a kínai vázák, vagy egyiptomi szobrocskák érdekelték. Nyilvánvaló, hogy a debreceni idegenforgalom vezetőinek a néprajzi érdekességek gyarapításáról kell gondoskodniuk. Mint értesülünk a hortobágyi csárdából minden idegen látogató megfordul október elsején bérlőt cserél. Már előre felhívjuk az illetékesek, elsősorban a minden kultúrtörékvést megértő polgármester figyelmét. — hogy a hortobágyi csárda bérbeadásánál is ezt a szempontot tartsák szem előtt. Debrecen kulturális fejlődésének emines érdeke, hogy a hortobágyi csárda vezetése olyan szakember kezébe kerüljön, aki a berendezés, könyvtár és kiszolgálás terén a jellegzetes debreceni karaktert biztosítani tudja.

Per egy elplagizált viccért

Budapest, szeptember 12.

A törvényszéken fog lezajlani a szezon egyik legérdekesebb irodalmi csemegéje. Ez az irodalmi csemegéje az a per, amelyet Paulini Béla, a Hány János társszerzője indított Karinyi Frigyes ellen egy vicc plagizálása miatt. A tárgyalást október 8-ra tűzték ki.

Agnoszkálták Petrás Sári holttestét

Antwerpen, szeptember 12.

Az antwerpeni autószerencsétlenség áldozatait, akik a Scheide folyó kompjánál autójukkal a vízbe fulladtak és a folyóba fuladtak, agnoszkálták. Megállapítást nyert, hogy a két halott Lily Horne és Mrs. Sara Gabrielle Crocker, magyar születésű hölgy, leányneven Petrás Sári.

A rendőrség letartóztatta Albert Preedy soffitort halát okozó gonasztársát. Az autót lefoglalták.

A Crocker család ma intézkedett Belgiumban Crockerné Petrás Sári holttestének hazaszállítását iránt.

Október 18-án kezdődik az 1930. évi Magyar hét

A kereskedelmi és iparkamara felhívása

A kereskedelmi és iparkamara a kereskedők közt az egész kamarai kerületben szétküldötte a Magyar Hét rendezésében való részvételre vonatkozó felhívást. A kamara felkéri a kereskedőket és iparosokat, hogy a Magyar Hét rendezésében azzal a lelkesedéssel és szeretettel vegyenek részt, amelyet az 1928-ban megrendezett Magyar Hét alkalmával a kamarának tapasztalnia alkalmával volt. Kéri a kamara elnöksége a kereskedőket arra, hogy más kérdések, mint amilyen például a forgalmi adó fázisrendszerének kérdése, ne tértsenek el senkit sem attól, hogy a Magyar Hét akcióba részt vegyen. A forgalmi adó fázisrendszerének sikere nem a textilgyárosokon múlik, mert hiszen a fázisrendszer megvalósítására vonatkozó kérelem épen a textiliparban jelenleg a pénzügyminiszterium előtt van, de ettől eltekintve, a Magyar Hétben való részvétel mellett ma még sokkal nyomósabb érvek szólnak, mint 1928-ban. Akkor a leg-súlyosabb érv a részvétel mellett külkereskedelmi mérlegünk hatalmas passzivitása volt. A behozatali többlet a viszonyok változása, elsősorban a hatalmas gazdasági válság a megfogyatkozott fogyasztási képesség miatt majdnem teljesen eltűnt, azonban itt van rajtunk a még nagyobb baj, amely gazdasági és társadalmi rendünket fenyegeti: a munkanélküliség.

Magyarországon a munkanélküliség

száma a nyári hónapokban is sok-ezerre rugott és 35 százalékkal volt több, mint az előző esztendő ugyanazon hónapjaiban.

Ez az ipari munkanélküliség egyik legaggasztóbb jelentősége gazdasági és társadalmi életünknek. Ha ennek a munkanélküliségnek a szempontjából elemezzük külkereskedelmi mérlegünk adatait, akkor azt látjuk, hogy az 1107 millió behozatalból 426 millió, vagyis százalékban kifejezve, kerekén 40%-ot tett ki a készárúk behozatala, ami annyit jelent, hogy az országnak kerekszám-ban 8 millióra tehető lakossága a múlt évben fejenként 53 pengő értékű külföldi ipari cikket vásárolt. Már pedig kétségtelen, hogy az ipar-cikk, amelyet külföldről hozunk be, a magyar ipari munkás kereseti lehetőségeit csökkenti és a munkanélküliséget fokozza. Mikor tehát ebben az esztendőben újra megrendezzük a Magyar Hetet, akkor nagyon nyom-tékosan kell rámutatni arra, hogy a hazai ipar pártolása nemcsak erkölcsi kötelesség, hanem egyúttal küzdelem a munkanélküliség ellen is.

Épen ezért a kereskedelmi és iparkamara elnöksége felhívja a kereskedőket és iparosokat, hogy váll-lyelve azon legyenek, hogy az 1930. évi Magyar Hét mentől nagyobb sikert arasson. Ehhez a sikerhez azonban elsősorban az kell, hogy jelentkezzenek mentől nagyobb számban a Magyar Hétben való részvétellel.

Egy délelőtt a debreceni törvényszék felebbviteli bíróságán

(A Debreceni Újság tudósítójától)

A debreceni törvényszéken pénteken délelőtt a büntető ügyekben csak felebbviteli tárgyalás volt, összesen tizenegy, amelyekben dr. Jeney Sándor törvényszéki tanácselnök elnökölt. A közbiztonság elleni kihágástól kezdve, a sikkasztáson keresztül, a legdurvább becsületsértésig, mindenféle ügy szerepelt a napirenden. Talán innen magyarázható az, hogy a felebbviteli tárgyalási terem szokatlan megtelt — hallgatósággal s az elnöknek a becsületsértési alkalmával nem egyszer kellett figyelmeztetnie az igen vegyes hallgatóságot, amelynek egy része nem egyszer adott hangos kifejezést derülségnek egy-egy reprodukálhatatlan, becsületsértő káromkodást hallva.

Berkovics, a sikkasztó

Berkovics Jenő nyitja meg a hosszú sort. Őt egy hónapi fogházra ítélte sikkasztás vétsége miatt a debreceni járásbíró. Berkovics ugyanis az év elején az egyik debreceni kereskedőtől másfél mázsa faszenet vett át bizományba. A szenet — tekintettel kiváló beszélőképességére — csakhamar el is adta megfelelő nyereség mellett. Berkovics mester azonban nem elégedett meg a „tisztességes polgári haszonnal”, hanem abból a pénzből, amivel el kellett volna számolnia a kereskedőnek, szörnnyű nagy mulatást rendezett ismeretlen helyeken. A mulatozásnak a rendőrségen lett szomorú vége, ahol a fogdában Berkovics Jenő két teljes napig fekvő öntudat-

lan állapotban. A károsult kereskedő sikkasztás miatt feljelentette Berkovicsot, aki beismerte, hogy 66 pengővel számolt csak el, mert a többi pénzt elitta. A járásbíró a sikkasztó bizományost egyhónapi fogházbüntetésre ítélte, amit az ügyészi megbízott megfélebbezett. — Kiderült ugyanis, hogy Berkovics már több alkalommal volt büntetve különböző vagyon elleni cselekménye miatt s így a mostani cselekménye már nem vétség, hanem büntett, amely nem a járásbíró, hanem a törvényszék hatáskörébe tartozik. Ennek alapján a debreceni törvényszék felebbviteli tanácsa a büntető iratait a törvényszékhez rendelte áttemni

Aki még a bíróságot is megsértette

A következő vádlott Rimóczi Antal földmives legény. Rimóczi becsületsértés miatt került a járásbíró-ság elé. A múlt év november 1-én ugyanis nagy tetre határozta el magát: elviszi a szekeren az egyik szomszédjának, Ötvös Bálintnak a szalmáját. Akik azonban tanúi voltak a különös „gazdasági munkának”, értesítették Ötvösöt az esetről, aki azonnal Rimóczihoz ment. A legény éppen a szekernél volt elfoglalva, ahol nagy buzgalommal rakta a vas-villával a szalmát. Ötvös né nyilvánvalóan hevesen tiltakozott ez ellen, mire Rimóczi nekitámadt és veszekedett az asszonnal. A veszekedés odáig fajult, hogy Rimóczi egy erő-lyes kézlegyintéssel a földre nyomta Ötvösöt és ott alaposan megverte, úgy hogy Ötvösnek két óra hosszáig zugott a feje a poionoktól.

Mindenek ellenére nagyon jól hallotta, amikor Rimóczi reprodukálhatatlan szavak kíséretében szidalmazta a csendőröket és a bíróságot. — Ezeket a trágár szavakat különben több tanu is hallotta.

Természetesen feljelentették Rimóczi, aki a járásbíró előtt kö-römszakadtáig tagadott, de a tanuk valamennyien ellene vallottak. A járásbíró-ság elítélte két rendbeli becsületsértés- miatt három hónapi fogházbüntetésre. Rimóczi, mint aki nem érzi magát bűnösnek, felebbezett, így került a törvényszék felebbviteli tanácsa elé. Dr. Jeney Sándor tanácselnök leszállította Rimóczi büntetését három hónapra egy hó-napi fogházra, de Rimóczi még eb-ben sem nyugodott meg, hanem az ítélőtáblához felebbezett.

Egy felmentett lakatos segéd

Nagy János lakatossegéd a harmadik delikvens. Ő már nagyobb bizalommal ül a vádlottak padjára, mert első fokon felmentette a debreceni

járásbíró-ság. Közbiztonság elleni kihágás ellene a vád. Eliás Ábrahám, nyugalmazott főmozdonyvezető je-lentette fel, mert a munkakönyvébe az ő tudta és bejegyzése nélkül be-leírta, hogy a Nagy János által vég-zett munkák után neki kellett kfi-zetni a forgalmiadót. Feljelentésében azt hozta fel, hogy nem is lehetett alkalmazottja Nagy, mert már ekkor önálló iparral és külön műhellyel rendelkezett, ő csak a szerszámokat kölcsönözte neki heti hat pengő díj-ért, amiből még mindig tartozik neki mintegy 50 pengővel.

A tanukihallgatások alkalmával bizonyítást nyert, hogy Nagy János valóban az Eliás Ábrahám belejegyzésével írta be a munkakönyvé-be azt a bizonyos bejegyzést s a já-rásbíró-ság ezen az alapon fel is mentette. A felmentő ítélet ellen Eliás felebbezett. A törvényszék fe-lebbviteli tanácsa helybenhagyta az elsőfoku ítéletet, indokolásával együtt.

Egy cipésmester halottmosó vízzel akarta megmérgezni a feleségét

A temetőből akart koponyát lopni, hogy abban felfőzze a vizet, de közben letartóztatták a csendőrök

Szekszárd, szeptember 12. A zombai csendőrök tegnap be-szállították az ügyészség fogházába Pere István cipésmestert, akit az-za! gyanúsítanak, hogy a feleségét el akarta pusztítani.

Egy hónappal ezelőtt kötött há-zasságot Pere István Novák Erzsé-bet sárbogárdi lánnyal. Szép hozo-mányt kapott. Üzletet nyitott falu-jában és látszólag boldog házas-életet élt a fiatalasszonnal. De valójában a házasság megkötése után mindjárt arra gondolt, hogy el-pusztítja a feleségét, hogy megsze-reeze a vagyonát. Akkor még nem tudta, hogy milyen uton-módon sza-badul meg a feleségétől és elment az édesanyjához tanácsért. Az elvete-mült öregasszony azt mondotta a fiának, menjen el Faddra, ott él egy Puskás Éva nevű javasasszony, az bizonyosan ismer olyan szert, ami-vel el lehet pusztítani az asszonyt.

Pere István megkérte segédjét, Naszladi Ferencet, hogy utazzék Faddra. Azt is elmondotta, hogy las-san őlő mérgegre volna szüksége, amivel a feleségét és feleségének apját úgy lehetne elpusztítani, hogy a hatóság „természetes” halálra gon-doljon. A segéd nem vállalkozott a gyilkos mérge megszerzésére és ki-jelentette, hogy gazdája bűnös ter-vét elmondja a csendőröknek. Pere István megfenyegette Naszladi-t, hogy agyonlövi, ha csak egyetlen szót is elmond a beszélgetésből.

Pár napi fontolgatás után végre maga indult el szekeren Faddra Puskás Évához. Elmondotta a javas-asszonnak, mi járatban van. A ja-vasasszony piszkos, gyűrött papiro-sokat szedett elő, amikről leolvasta, hogy milyen mérge volna legmeg-felelőbb Pere István feleségének el-pusztítására. Végül is azt a tanácsot adta Puskás Éva a zombai cipésmesternek, hogy szerezzen valahon-nan olyan vizet, amivel holttestet mostak. Ezt a vizet tegye a tűz-helyre egy lábasban. Rakjon bele egy koponyát, amit a temető egyik sírgödöréből ásott ki és a holttest-mosó vízben főzze három óra hosz-száig. A fazekat azután vegye le a tűzhelyről, hűtse ki a folyadékot és ebből néhány kanállal tegyen a fe-

lesége ételébe. Ez a folyadék lassan, fokozatosan elpusztítja az asszony szervezetét.

Az elvetemült ember elment a szekszárdi közkörházba, hogy meg-szerezze a halottmosó vizet. Kovács István halottasházi szolgálóval tár-gyalt. A szolga azonban nem adott vizet, mert gyanus volt neki ez a kérés. Pere István elpanaszolta ott-hon az anyjának, hogy nem adnak olyan vizet a szekszárdi kórházban. Jó volna valami összeköttetést sze-rezni, akkor bizonyosan hozzájutna-nak ehhez a vízhez. Azt már előre kitervezték, hogy a koponyát a zombai temető egyik sírjából ássák ki. Pere István anyja vállalkozott arra, hogy egyik éjszaka kimegy a temetőbe és fölássza az egyik sírhan-tot.

Mielőtt Pere István megszerez-hette volna az összeköttetést a szekszárdi kórházhoz és az anyja kiáshatta volna a zombai temetőből a koponyát, szuronyosan hozzájut-tak be a fiatal cipésmester műhelyébe. Megbilincselték Pere Istvánt és bevitték az őrsre. Pere István bevallotta borzalmas tervét. Elmondotta a javasasszonnál tett látogatását és a szekszárdi utját. Azzal védekezett, hogy az édes-anyja biztatta föl felesége elpusztítására. A csendőrök kihallgatták Pere István anyját és a javas-asszonyt is, de mindketten tagadtak.

Írógép

teljesen kifogástalan, strapa-bíró, „Ideál” márka

eladó.

esetleg hérbé kiadó hosszabb időre. Érdeklődni a Debreceni Újság kiadóhivatalában lehet.

MENTSÜK MEG A MAGYAR ALFÖLDET!

A miniszterelnök már öt évvel ezelőtt érdeklődött Debrecenben az Alföld öntözése iránt**Jármy Tamás ny. miniszteri tanácsos gróf Bethlen István felhívására elkészítette a legolcsóbb vízzel öntözhető területek térképét — Jármy Tamás nyilatkozata**

(A D. U. tudósítójától.)

Tegnap számunkban közöltük azoknak az érdekes fejtegetéseknek első részét, amelyeket Jármy Tamás ny. miniszteri tanácsos mondott el a Debreceni Ujság-Hajdúföld munkatársának kérésére az Alföld öntözésének problémájáról. Továbbiakban arról kérdeztük meg Jármy Tamást, hogy mint vélekedik az Alföld szikesedéséről és célravezetőnek tartja-e tekintetben a felmerült öntözési tervet.

A szikesedés kérdése

— Általában nálunk, az Alföldön kivirágzó szik, úgynevezett sóstalaj csak kismértékben fordul elő. A szik-talajainknak nem az a legnagyobb hibájuk, hogy némi sziksokat tartalmaznak, hanem az, hogy a szikso a talajban bizonyosfokú roncsolásokat végzett már el. A szik-talajban a szikso behatása következtében, amelyek a föld mélyéből állandóan vándorolnak felfelé, természetesen csak nedves talajban, bizonyos vegyi átalakulások keletkeztek. A szikso a szikso (aluminium szilikáttal) kocsonyaszerű anyagot alkotnak. Ezt a kocsonyaszerű anyagot megtaláljuk minden szik-talajban, néhol közvetlenül a felület alatt, néhol 40—50—60 centiméter mélységben, mint záróréteget. Ez a záróréteg nem engedi be a talajba a vizet, ami még a kisebb líba volna, de nem engedi be a levegőt és a levegővel együtt a körlég melegét sem. Ennek következtében a nemesebb növényzetnek gyökerei nem tudnak a talajba behatolni. A talaj felületén lévő sekély, humuszosabb rétegben tengődnek; a talaj kiszáradása esetén, amikor a talaj összepekedik, szerteszerű szakadoznak, a feltalaj átázása esetén, amikor ez a feltalaj mint kovász folyik össze, megfulladnak.

Ami áll a nemes növényzet gyökere, áll még nagyobb mértékben a talaj baktériumi életére. Olyan talajban, amelyikbe levegő és meleg nem hatolhat, kellő baktérium-flóra nem keletkezik, pedig ez volna hivatalva a talajt vegyileg felbontani és a növényi táplálékot előkészíteni.

Újabb időben a talajvegyészek azt tapasztalták, hogy a szik-talajok nem tartalmaznak meszet a felületen. A meszet mészgöbcsék alakjában a sziknek mélyebb altalajában találták meg. Megkísérelték a talaj meszesítését és azt tapasztalták, hogy a mésza szikben keletkezett kocsonyával csapadékot alkot, ezt a kocsonyát megturósítja. Ilyen megturósított állapotában ez a kocsonya nem képez záróréteget s a morzsái között be tud hatolni a talajba a víz, a levegő és vele a meleg.

Az öntözés egymagában nem mindig segít

Magában az öntözés tehát szik-talajokon csak igen kismértékben javító hatással és még a békésesabbi öntözött réten is, amelyik állandóan állami kezelés alatt áll és amelyikre az állami tetemes költséget áldozott és áldoz, vannak a mai napig olyan táblák, amelyeknek megjaví-

tása, dacára az öntözésnek és műtrágyázásnak, csak részben sikerült.

Szükség van az öntözésre

— Ilyen körülmények között szükségesnek tartja-e Meltóságos uram az Alföld öntözését?

— Nagyon szükségesnek és nagyon hasznosnak, de csak akkor, ha az állam csinálja meg.

Meg kell itt jegyeznem azt is, hogy Magyarországon egymástól nagyon eltérő típusu nyarak vannak. Vannak évek, mint például 1897 volt, amikor tulságosan sok a csapadék. A háborút megelőző 1912., 1913., 1914., sőt 1915. években is tulsok eső és tulsok csapadék volt. Ezekben az években az öntözés teljesen felesleges, sőt ellenkezőleg, jó belteries lecsapolásról kell gondoskodni. Vannak évek, melyekben ellenkező viszonyok uralkodnak: tulságosan nagy a szárazság, mint például volt 1904., 1905., 1907. is. Ilyen volt a folyó év is, amikor hónapokig tartó szárazság uralkodott. Ezekben az években viszont rendkívül kívánatos volna az öntözés.

Vannak a két szélsőség között átmenetek is. A tulságosan csapadékos esztendőben a gazda nehezen tud küzdeni a sok vízzel, az átmeneti években az öntözésnél sokkal előnyösebb megoldás az, ha a gazda a csapadék vízzel, a rendelkezésre álló gazdasági eszközök segítségével oldja meg a vízgazdálkodást. Érttem ezt olyan módon, hogy a mély őszi szántás, a sekély tavaszi művelés, a gyakori kapálás elegendő mértékben tartalékolja a talajban a vizet ahhoz, hogy a növényzet kellően fejlődjék.

Az öntözés rentabilitása tehát csakis a nagyon száraz évekre korlátozódik. Minthogy pedig szrenesére ilyen tulságosan száraz évünk egy tízéves ciklusban alig van több egynél-kettőnél, nagyon megfontolandó az a kérdés, hogy az öntözéssel járó beruházások rentabilisak-e?

A tiszai vízzel olcsóbban lehet öntözni

— A tiszai áradási vizek tartalékolásával nem lehetne-e olcsóbban megoldani az öntözést?

— Lehetséges a víztartalékolás a hortobágyi halastavak mintájára. Ha én a töltések egyrészt átvágom s így vezetek egy kanálist, tartalékolhatok sok-sok ezer köbméter vizet, amelyet olcsón, kevesebb emelési költséggel tudok a folyókból kiemelni.

A kapásnövények öntözése a legkifizetőbb

— Mely növényeknél fizetné ki magát az öntözés? — kérdeztük ezután.

— A kulturmérnöki intézmény ke-

letkezése idejében leginkább a hegyvidéki és északolaszországi öntözések példájára lebegett a magyar mérnökök szeméi előtt. Ez az oka annak, hogy leginkább a takarmánynövényeknek, kalászosoknak s különösen a rizsnek öntözési kérdésével foglalkoztak. A mai tapasztalatok szerint azonban tagadhatatlan az, hogy az öntözést a leginkább kapások és ezek között a burgonya fizethetik meg.

Annakidején sok vita folyt egy másik kérdésről, tudillik arról is, hogy az öntözést nem lehetne-e a hajózó csatornákkal összekapcsolni. A leszűródött meggyőződés az, hogy az összekapcsolás nem célszerű, még pedig azért nem, mert az öntöző csatornáknak a víznek folyani kell, míg a hajózási csatornáknak lehetőleg állóvizet kell tartani, hogy így a fel- és lehajózásnál kisebb legyen az ellentállás.

Az államnak kell megcsinálni a beruházásokat

— Miként gondolja megvalósíthatónak Meltóságod az Alföld öntözését?

— Nálunk Magyarországon a gazdának nincs forgatókéje, nincs tartaléktökéje. A legtöbb gazdaságnak ez a legnagyobb baja. Hogyan legyen képes ez a gazda nagy beruházásokat eszközölni a jövő rentabilitás reményében. Ha azonban az ál-

lam megcsinálja a beruházásokat, a gazdák igen jól tudják használni azokat. Ez tehát az öntözés legnagyobb problémája.

Öt évvel ezelőtt térkép készült az öntözhető területekről

Legvégül még csak annyit jegyez meg, hogy én ezelőtt öt esztendővel — mikor még aktív szolgálatban voltam, — kaptam azt az utasítást, hogy a kerületemben — amelyhez akkor Szabolcs, Hajdu, Szolnok vármegyék tartoztak — jelöljem ki azokat a területeket, amelyek a lehető legolcsóbb vízzel, a Tiszából öntözhetőek volnának. Ez a miniszterelnök rendelkezésére történt akkor. Ezeknek a vármegyéknek a térképén kijelöltem azokat a területeket, amelyek a tavaszi árvizek felhasználásával, tehát a drága szivattyutelepek létesítése nélkül volnának öntözésre berendezhetőek. Azt hiszem, ez a térkép ma is megvan a kulturmérnöki hivatalban.

A fent közölt értékes nyilatkozat, úgy hisszük, mindenesetre nagy jelentőséggel bíró támpont lesz azok számára, akik az Alföld öntözésének kérdésével foglalkoznak, mert hiszen Jármy Tamás, a sokat tapasztalt szakember széles látóköréből világosan szabja meg az öntözési terv kiépítésének lehetőségeit. Az államnak kell gondoskodni a beruházásról, a pénzügyi megoldásról, s ha ez megtörténik, — amire nézve talán éppmost folynak a tárgyalások, — akkor hozzá lehet kezdeni a megvalósításához a nagy gondolatnak, amely méltó folytatása lenne a Széchenyi István országépítő, hatalmas feladatjában. (mars.)

Vasvármegye példát mutat a galiciánerek elleni védekezésre**Sem falun, sem városokban nem adnak engedélyt betelepülésre a galiciáknak**

Szombathelyről jelentik: Vasvármegye ritóbb, az improduktív elem, amely egy szerdai közigazgatási bizottsági ülésén Huszár Mihály sárvári apát-plébános, a vasvári kerület országgyűlési képviselője hosszabb beszédet tartott arra és kifogásolta, hogy amíg Vasvármegyéből, de különösen a sárvári járásból tömegesen vándorolnak ki a magyarok, a sárvári járásból egy év alatt 2000 ember vándorolt ki, addig mind nagyobb a „galiciánerek” bevándorlása. Azt tapasztalta, — mondotta a képviselő — hogy a kivándorolt magyarok helyét galiciánerek töltik be és nap-nap után tömegesebben lehet velük találkozni. Ami a legszomorú-

Meghalt egy forróvizbe esett kisfiu

(A Debreceni Ujság tudósítójától) ma egész testét elborította és a kisfiu elvesztette az eszméletét. Azonnal beszállították a klinikára, de már nem segíthettek rajta, a kisfiu pár nap múlva kiszenvedett. A tragikus haláleset ügyében a debreceni ügyészség indítványára dr. Preimnieszberger Jenő központi vizsgálóbíró bevezette a nyomozást annak megállapítására, hogy a szerencsétlenül járt gyermek haláláért kit terhel a felelősség. A holttest felboncoltatta dr. Horváth Arthur törvényszéki orvos valószínűleg ma délután a hatalmas fűzék, amelynek tartal-

Riskó Kossuth u. 3.
szücsműhelyében
szőrmebundák
elsőrendű kivitelben készülnek.

ELSZAKITOTT ERDÉLY

Egyhangulag követeli Nagyvárad a magyarnyelvű gimnázium felállítását

Nagyvárad, szeptember 12.
Hosszu évek keserves tapasztalatai kellettek ahhoz, hogy mindenki beállsa, miszerint a magyar többségű Nagyvárad nem lehet meg magyarnyelvű középiskola nélkül. Nagyváradon az a helyzet állott elő, hogy miután az állami Gojdu-liceum magyar szekciójára nem tudja befogadni az oda jelentkező tanulókat, ezek jelentékeny része külön magyarnyelvű gimnázium hiányában arra vannak kárhóztatva, hogy másutt keressenek lehetőséget a tanulásra.

Ez a lehetetlen állapot arra indította dr. Lázár Aurél polgármestert, hogy ma délelőttre nagy ankétot hívott egybe a magyar gimnázium felállítását illetően. Az értekezleten az egyházfőkön kívül résztvettek a kisebbségi élet vezetői is, élükön Hegedüs Nándor képviselővel.

Lázár Aurél dr. ismertette a problémát és javasolta egy állandó magyar gimnáziumnak a felállítását, még pedig a régebben bezárt premontrai gimnázium épületében. Kovács Candid dr. premontrai főnök-helyettes állást foglalt ama terv ellen, hogy a létesítendő magyar gimnáziumot a rend-beszűntetett középiskolájának a helyiségében helyezték el, mert a rend még mindig nem adta fel a reményt arra, hogy visszaszerezze ősi gimnáziumának a nyilvánosságát. A rend eziránti kérése a közoktatásiügyi miniszteriumban van s elintézését állandóan szorgalmazzák. Különben is az

épület eredeti rendeltetése nem engedi meg, hogy ezt más, mint rendi gimnázium céljaira felhasználják.

Ezután Mayer Antal városi kanonok szólt fel s bejelentette, hogy a város római katolikus egyházközsége már régebben kérte egy r. kath. gimnázium felállításának az engedélyezését, kérvényére azonban mindeddig nem kapott választ. Ezzel kapcsolatban Hegedüs Nándor képviselő elmondta, hogy a r. kath. egyházközség kérvényét a miniszteriumban rosszakaratlanul kezelik s alig volt képes az aktákat kivájni. Egyébként hiányozott egy a párisi kisebbségi szerződésre, mint a gyulafehérvári határozatokra, amelyek minden kisebbségnek és felekezetnek biztosítják anyanyelvén való nevelési jogát.

Sulyok István dr. református püspök hozzászólása után az egybegyűltek kimondták elvben egy magyarnyelvű gimnázium felállításának a szükségességét s ennek alapján elhatározták, hogy sürgősen felirattal fordulnak a kormányhoz, amelyben kéri, miszerint adják vissza a premontrai gimnázium nyilvánosságát, vagy adjanak engedélyt a nagyvárad r. k. egyházközségnek új gimnázium felállítására.

A magyarnyelvű gimnázium engedélyezését a város még a most kezdődő iskolai évre követeli s ezért egy a hatóságok, mint a hatóságok haladéktalanul közbelépnek a magyar tanintézet megvalósítása érdekében.

Kivül-belül ujjá kellene alakítani az elöregedett Csokonai színházat

Tüzrendészeti vizsgálat Thália csarnokában — Egyelőre csak kisebb javításokat eszközölnek

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Pénteken délelőtt szigorú bizottság jelent meg Thália csarnokában, hogy az őszi szezon megindulása előtt végig vizsgálja az öreg épületet: nincs-e benne valami tűzrendészeti szempontból kifogásolható? Tudniillik 1865 óta minden évben megtartják a vizsgálatot, minden esztendőben találnak egész sereg veszélyes, kétségbeejtő, kifogásolni, javítani való szörnyűséget, azonban a színház köyetkezetes marad önmagához: észébe se jut leégni. Na, de hát fő a szabályrendelet, a pontosság, így tehát érdemes megtartani a tűzvizsgát.

Kiszáll a bizottság

Pénteken délelőtt 11 órakor Vass Károly dr. tanácsnok, tb. főjegyző elnöke alatt a Csokonai-színház előcsarnokában gyűlt össze a tűzvizsgáló bizottság, amelynek tagjai között a városi főorvos, a rendőrség, a tűzoltóság, a műszaki osztály, a kulturügyosztály képviselői, valamint egész sereg szakember és bizottsági tag jelentek meg. Elő-

ször Vass Károly tanácsnok tájékoztatta a megjelenteket a bizottság feladatairól, közölve, hogy a vizsgálat tűzrendészeti és egyéb szempontokra is kiterjed, majd pedig Sándor Jenő igazgató-helyettes kaulauzálása mellett, pincétől padlásig megkezdődött a vizsgálat.

Rozoga az előcsarnok

Rögtön az előcsarnokkal baj történt. Tóth Lajos törvényhatósági bizottsági tag, igen helyesen, rámutatott, hogy az előcsarnok falai piszkosak, a vakolat hullik rólok.

— Nem méltó Debrecen városához! — mondták a többiek.

Tóth Lajos javaslatára a bizottság tehát előterjesztést tesz a városnak, hogy az előcsarnok lábazatát új vakolattal és mosható olajfestékkel lássák el.

Ezután Vass Károly tanácsnok vette át a szót:

— Mi lesz a dohányzással? Sok ember azért nem jár színházba, mert az előcsarnokból beszűrődik az áporodott dohányfüst a folyosókra.

Rövid vita után a bizottság úgy

határozott, hogy jövőre is megengedi ugyan, hogy az előcsarnokban dohányozzanak, azonban az oldalsó ajtók fölé szellőztető készüléket kell felszerelni.

Vass Károly tanácsnok: Nem fog sokba kerülni? Elég olyan, hogy madzaggal kezelhető legyen.

Vita a cigaretta körül

A színházi iroda helyiségei körül megint bajok támadtak. Itt már régen kérték, hogy a bent dolgozó színházi alkalmazottaknak engedjék meg a dohányzást, mert azok ugyanis dohányoznak, engedély nélkül. Ennek következtében a múlt évben is egész esomó büntetést kellett kifizetniük.

— Ránk nézve megnyugtatóbb, hogy ha itt dohányoznak, mintha titokban pipálnak! — vetette közbe a biztosító társaság képviselője.

— Az igazgató-helyettes ur részéről az a megjegyzés hangzott el, hogy itt engem is látott titokban cigarettázni. — mondotta Ronesik főparancsnok. — holott én egyáltalán nem cigarettázom.

Sándor Jenő: Kérem, a tűzoltó-főoszt urakról beszéltem!

Vass Károly: Csengetek! (Jelképpileg csemet.) Ez az ügy nem tartozik ide.

A bizottság végül is úgy döntött, hogy a színházi irodákban nem lehet megengedni a dohányzást.

Katlog a fűtőtest

A nézőtérén mindenekelőtt azt kifogásolta Vass Károly tb. főjegyző, a bizottság elnöke, hogy a fűtőtestek színteközében az ajtóknál nagy a tolongás, elállják a bejáratot.

Sándor Jenő: Csak olyankor, ha van közönség.

Vass Károly: Ha jó előadás van, mindig van közönség. Ez ugyan nem tartozik a mi hatáskörünkbe.

— Nagy baj az is, hogy előadás alatt katlog a fűtőtest. Zavarja az előadást. — mondotta valaki.

Vass Károly tanácsnok: Még nagyobb baj, ha a színészek nem tudják a szerepet.

Miután a színházi gépész garanciát vállalt, hogy a cső nem fog többet kattogni, a bizottság elnöke megállapította, hogy a székeken is kisebb javítanivalók vannak. A tapéta elromlott sok helyen.

— Mindez nem való egy előkelő műintézethez.

A bizottság javasolja tehát, hogy a város, mint tulajdonos, a kisebb tapécírer jellegű munkákat csináltassa meg. Elfogadta a bizottság Kupinszky Sándor aljegyzőnek azt az indítványát, hogy a jövőben szezon végén tartsák meg a vizsgálatokat, mert így több idő van a hiányok pótlására. Végül eltiltotta, hogy a jegyszédönök a ruhákat kikészítsék.

Életveszélyes sülyesztők

A férfi öltözőkben nem találtak semmi kifogásolni valót, ellenben innen egyre derültebb hangulatban folyt az egyébként komoly szemle.

— Akkor tehát tessék vezetni miniket tovább, mint Lucifer. — fordult Vass tanácsnok az igazgató-helyetteshez.

A bizottság megérkezett a színházpadra.

Vass tanácsnok: Itt vagyunk tehát a világot jelentő deszkákon. A világot jelentő deszkákkal azonban ismét baj történt. Kiderült, hogy a sülyesztőnek nincs korlátja és ha a színész rosszul talál lenni, bele zuhanhat a két emeletes mélységbe.

A színházi tűzvizsgáló bizottság tehát megállapította, hogy a sülyesztőkre korlátot kell szerelni. Miután hét sülyesztőt volna nagy költségbe kerülne az új felszerelés. Elég lesz tehát ha egyet-kettőt megcsináltatnak.

— Ha olyan darab megy, amelyben hét sülyesztő kellene, ötöt huzanak ki. — indítványozta a köz-igazgatás vezetője.

Tilos a festék főzés

Igy folyt tovább a vizsgálat fel egész az emeletig. Megnézték az összes öltözőket, karzatokat, páholyokat, végül a festőtermet, ahol megállapítást nyert, hogy a nyílt gázlánggal történő festéktőzés állandó tűzveszélyt jelent. Ezért a bizottság elrendelte, hogy a festőműhelyben többé nem szabad asztalos munkát végezni, mert a gyűlékony gyaluforgács könnyen lángra lobban. Megnézték végül a hatalmas csillárt is és már egy óra is jóval elmúlt mikor a bizottság útra leérkezett a színház elé.

Itt még a fényképészek intéztek egy utolsó rohamot a bizottság tagjai ellen. A masina kattanására Vass Károly tanácsnok szólt meg:

— Ezzel a hivatalos eljárást befejeztem nyilvánítom!

A színházi szezon tehát kezdődhet. Csak az a kérdés, hogy a bizottság működése használni fog-e az egyéb leégések ellen is?...

Elbocsátott vasutasok tüntetése Bukarestben

Bukarest, szeptember 12.

Az elbocsátott vasuti tisztviselők és munkások tegnap este zajos tüntetést rendeztek a közlekedésügyi miniszterium épülete előtt. A tüntetés közvetlen oka az volt, hogy a kormány és a közlekedésügyi miniszterium mai napig sem adott választ arra a memorandumra, amit az elbocsátott vasutasok helyzetük mihamarai rendezésének érdekében egy a miniszterelnökhöz, mint a közlekedésügyi miniszteriumhoz eljuttattak. Az elkeseredett tüntetők hatalmas tömege a Cismigiu-parkban, a közlekedésügyi miniszterium épülete előtt parázs tüntetést rendezett. Manolescu közlekedésügyi miniszter éppen a hivatalában tartózkodott s miután látta, hogy a tüntető tömeg hangulata egyre elkeseredettebb lesz, az esetleges elfajulás megakadályozása érdekében küldöncöt küldött ki, hogy tárgyalni szeretne a tömeg megbízottaival. A rövidesen megvá-

lasztott küldöttség aztán csakhamar bebocsátást is nyert a miniszteriumba, ahol Manolescu igyekezett rajtuk keresztül a tömeget is megnyugtatni. A miniszter ígéretei azonban nem szerelték le a tömeget, úgy hogy egy nagyobb csoport az állomáson is tüntetni akart, de a kivényelt két századnyi katonaság felszólítására óriási lármával szétszórt.

Kifutó fiu

14—16 éves felvétetik
lapunk nyomdájában
József kir. herceg-u. 16

IV. Károly király József királyi herceget akarta miniszterelnökké kinevezni

Az 1917. évi politikai válság kulisszatitkai — József kir. herceg érdekesítő leírása a királlyal folytatott tanácskozásokról

József királyi herceg nagyszabású munkájának. „A világháború, amilyenek én láttam” negyedik kötete most hagyta el a sajtót. A királyi herceg ebben a kötetben az orosz-román háborút, illetve győzelmes küzdelmeinket Erdélyért, ismerteti. Ezenkívül igen érdekes politikai vonatkozású részeket is tartalmaz a Tisza-kormányválságot megelőző időkben.

József kir. herceg a királynál

IV. Károly király 1917. január 21-én magához kérte József kir. herceget Badenbe és kifejezte előtte a magyar politikai helyzet felett táplált aggodalmait, tanácsot kért tőle a megoldásra. Ezt a beszélgetést a főherceg így írta le:

— Tisza nem igen tetszik már. — mondotta a király — nem felel meg nekem és én már nem tudok magamon segíteni. Egységes, szilárd Magyarországot akarok; a birodalomnak ez a fele a másik mellett mint egész és szilárd építmény álljon. Kérlek, mondd meg nekem, tudnál-e valakit, aki tudná a pártokat egyesíteni és aki Tisza helyébe léphetne?

— Fölség — feleltem én — ez rendkívül nehéz kérdés. Mindenekelőtt jelentenem kell, hogy meggyőződésem szerint most nem szabad Tiszát eleíteni, mert Fölséged ma nem talál olyan politikust, aki ilyen nehéz időkben ezt helyettesíteni, jobban mondva pótolni tudná. Kérem Fölségedet, ne engedje magát Tisza ellenségei által befolyásolni, mert azokat nagyrészt személyes érdek vezeti és ha sikerül nekik Tiszát egyszer a nyeregéből kiemelni, akkor megindul a görgeteg és attól tartok, hogy Fölségednek nem lesz meg az ereje, hogy azt megállítsa.

— De — szölt a király — én Tiszát nem akarom; elejtettem és ezért keresek egy másikat; ezért hívjalak ide. Még valamit akartam neked mondani. Czernin gróf azt az ajánlatot tette, hogy én Téged bízzalak meg a miniszterelnökséggel! Ugy-e ez teljesen lehetetlen?

Nem vállalja a kormányelnökséget

Mosolygó íjjal szemével olyan várakozásteljesített rám, hogy láttam, hogy aggódva várja választomat: Fölség, ez nem lehetetlen!

— Fölség — válaszoltam — én eddig politikával alig foglalkoztam. Szívvel-lelekkel katona vagyok, ahhoz jobban is értek. Mint miniszterelnököt hamarosan kipróbálnék, mint egy citromot, azután a kipréselt citrom sorsára jutnék.

— Te nagyon művelhetnél, mert a magyar nemzet osztatlan szeretett és teljes bizalmát oly fokban bírod, mint még soha senki. Szilárdan bízom benned mindenkor, minden tekintetben!...

„Erős Magyarországot akarok!”

— Köszönöm, Fölséges Uram! A kívánságnak azonban csak mint nádor tehetek eleget, aki nem bukik meg az első miniszterválságnál. Én csak mint állandó felelős pártönkivüli közeg tudnám feladatomat jól megoldani. Ezt is csak úgy vállalhatnám ha Magyarországnak meghozhatom azt, hogy minden téren magyar legyen és minden irányban szabadon fejlődhesse. Erős, életképes Magyarországot akarok csinálni, ezt feltételül szabom, enélkül nem vállalok semmit!

— Én egy erős, egészséges Magyarországot akarok, úgy, ahogy Te mondod!

— Milyen engedményekre támaszkodhatom?

— Kicsiségekre, amelyek a monarchia egységét nem érintik. Pé-

dül magyar vezényszó az alacsonyabb vezetésben, ezzel szemben a honvédtisztek kötelesek németül tudni. Ilyesmire, ami a közös hadsereget nem irányja meg alapjában.

Miniszterelnök, nádor vagy homo regius?

Február elején ismét magához kérte a király József királyi herceget. A hacteri helyzetre vonatkozó első kérdése után ezt a kérdést intézte hozzá:

— Azt hiszem, hogy Te a magyarokat részemre össze bírnád hozni egy táborba?

— Fölség, azt hiszem, igen, ha mint nádor, minden pártot kívül állva dolgozhatnék s a Korona és az ország között a közvetítést a kezembe venném. Emellett a király jogainak teljes egészükben fenn kell maradniok! Azt esetleg vállalhatnám, hogy pártot kívül állva vezessek a minisztériumot, az aggodalmam csak az volt, hogy mint pártvezér kellene belépnem, erre nem vállalkozhattam volna. Ha Tiszát valóban elejtették, átmeneti minisztériumot kell alkotni, mely a nádorságot előkészíti. A nádornak állandó homo regiusnak kell lennie. A legnehezebb kérdés, hogy mi legyen Tiszával, az ő többsége nélkül semmit sem lehet csinálni. Igen nagy hibának tartom egyáltalán Tisza elejtését, mely keservesen megbosszulhatni magát.

Február 4-én érkezett a királyi herceghez a király sajtóközölteve, amely szerint Tisza a választói jogot illető álláspontjában rendíthetetlen és ha ezen az alapon eütk el, pártjával az abszolút többséggel, ellenzékbe megy. Ezért a király elodázta a döntést és Tisza egyelőre még maradt. József királyi herceg erről az intézkedésről, mint a legjobb, legokosabb megoldásról ír.

Békét akar a király

Tisza három hónapig kormányozta még az országot és 1917. májusában mondott le. A király ekkor ismét József királyi herceghez fordult, aki május 24-én jelentkezett nála Bécsben. Károly király elfogadta József királyi herceg tervét, hogy a határvidékekre magyarokat telepítsenek, majd így szölt hozzá:

— Tudod-e, hogy Tisza lemondott és lemondását elfogadtam? Arra akarlak kérni, hogy állíts most egy kormányt össze, de ne hozzád programot. Feladatod csak az legyen, hogy a választói jogi törvényt megalkotod, úgyhogy mindazok, akik a Károly-csapatkereszetet megkapják, választók is legyenek és a munkásság se szenvedjen rövidséget! Az élelmezési kérdést kell, hogy megoldjad. A kiegyezést husz évre kell megkötönnöd és ha ezt keresztülkötésoldad a Házon, akkor Németországnak erőlesen ad tudomására, hogy itt volna annak ideje, hogy békét kössünk.

A közlelmezés ügye

— Fölség! — mondta József kir. herceg. — Két napi megfontolási időt kérek, ma csak annyit mondhatok, hogy a választói jog ügyében konkrét javaslattal fogok lépni. Az élelmezési kérdést igazságosan kell megoldani, mert az ki van zárva, hogy Magyarország mindenét ide adja, míg a cseh termelők mindenüket elrejtve bővelkedjenek. A kiegyezést husz évre megkötönnöd jelent, mint Magyarországot ellenőrző és cselekvő jogában megrövidíteni. Ez igen nagy nehézségekbe fog ütközni. Mint pártpolitikust a pártok ellenségként fogadnának, ezért sokkal jobb volna, ha vállalom kell a kibontakozást, hogy mint

homo regius vezesse a tárgyalásokat és ezután vagy átadom az új kabinetnek az ügyek további vitelét, vagy ha muszáj, tegyenek meg nádorrá!

— Kérlek — szölt Fölsége — miután az ellenzék a nádorság életbeléptetése ellen foglal állást, próbáld meg s légy mégis magyar miniszterelnököm, aki felelős legvendeté akinek nem kell mindig a képviselőházban ülnie!

A munkapárt Tiszához ragaszkodik

A főherceg ismételtén kérte inkább Tisza úrra megbízását, a király azonban erre nem volt hajlandó és azt a szilárd meggyőződését fejezte ki, hogy József királyi herceg óriási többséget fog tudni összehozni.

Másnap adott választ József kir. herceg a királynak:

— Mindent a legalaposabban megfontoltam és arra tökélttem el magam, hogy Fölségedet megcsérem, hogy engem ne designáljon miniszterelnöknek, hanem küldjön le, mint pártönkivüli álló homo regius. Ha Fölséged azonban parancsolja, úgy én mint miniszterelnök is meg fogom kötelesemet hűségesen tenni. A megbízást azonban csak akkor vállalom, hogy ha Fölséged helyben hagyja az én igen határozott programomat. Mielőtt ezt vállalom, kötelesemet bejelenteni, hogy a mai kormány párt — a munkapárt — aligha fogja Tiszát elhagyni.

A királyi herceg programja

A királyi herceg ezután előadta programját, amelynek főbb pontjai a választói jog kiterjesztése, az élelmezési kérdésnek rendezése, Magyarország határvármegyéiben néphatárország felállítás, katonai és magyar nemzeti kérdésekben engedmények a kiegyezésnek az új választások után a új országgyűlés által való tárgyalása.

Minden értéktárgyat ellopták a debreceni pályaudvaron egy mezőkövesdi asszonynak Széleskörű nyomozást indított a rendőrség

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Érdekes levél érkezett tegnap a debreceni rendőrségre. A mezőkövesdi református lelkész írta, aki elmondja a levelében, hogy Murányi Istváné mezőkövesdi matyó asszony nemrégiben Debrecenben volt. Augusztus 28-án akart visszautazni Mezőkövesdre s miközben este a vonat érkezését várta, elaludt. Nem sokkal később arra ébredt fel, hogy a pályaudvaron kilopták a nála

Öfelsége végighallgatott — írta tovább a királyi főherceg — és megmaradt amellett, hogy én program nélkül jöjtek és az parancsai szerint kormányozzok; mire viszont a leghatározottabban kifejtettem, hogy arra én nem vagyok kapható, hogy Öfelsége besugói huzzák a zsinórokat s én, mint egy báb táncoljak. Erre Öfelsége haragosan rámszólt, hogy ezt kikéri magának, nincsenek besugók!

— Bocsanat Fölség, Tiszát is a besugók, mordniuk felelőtlen tanácsadók buktatták meg!

Öfelsége elsápadt és csak annyit mondott: Barátom, Te nagyon őszinte vagy! Majd nagyon leverten felelte: Jó, hát vári Bécsben, én elküldöm oda az összes pártvezéreket, akik itt vannak, beszélj velük mindent meg!

József főherceg meghallgatta a pártok vezetőit s ezután a királlyal abban állapodott meg, hogy csak akkor vállal valamit, ha az akkor Házban többséget tud kapni.

Tisza a választói jog kibővítése ellen

Tisza István gróf a következő nap a főhercegnek kijelentette, hogy hadi és állami szükségletben a legmesszebbmenőleg támogatja, de a politikai részben háthathatlan. A választói jog túlságos kiterjesztésében nagy veszélyt lát, nem mintha félne a magyar néptől, mely jóra való és józan; de fél a rosszhiszemű népbolondító demagógoktól, fél az izgatatók aknamunkájától, a magyar államot és fajt látja veszélyeztetve és ezért pártja egységesen le fogja szavazni a választói jog kibővítését.

A megbeszélésnek az lett az eredménye, hogy a királyi herceg Wekerle Sándort ajánlotta a királynak. A végleges megoldás azonban mint tudjuk az lett, hogy a király Eszterházy Mór grófot nevezte ki miniszterelnöknek. A kinevezésről még ezt írta a főherceg:

Tehát a homo regius egészen hiba volt hiszen Wekerlét ajánlottam és a fiatal, tapasztalatlan királyunk mellett sokkal jobbnak találtam volna a tapasztalt, komoly, végtelenül okos Wekerlét.

levő készpénzt, száz pengő összegben, a nála levő utlevélét, a házalási engedélyét és még több fontos okmányt, amelyek a tolvaj nem veheti hasznát, de amelyek nélkül nincsen biztosítva a megélhetése. A mezőkövesdi lelkész arra kérte a debreceni rendőrséget, hogy erőlesen nyomozást vezessenek be az ismeretlen vasuti tolvaj kézrekerítésére. A rendőrség a levél alapján széleskörű nyomozást indított.

Agrárkonferencia az Egyesült Államokban

Newyork, szeptember 11.

A különböző európai államközi konferenciákkal egyidőben a tengerentuli államok is megbeszélést tartottak az Egyesült Államokbeli Idahóban a mezőgazdaság válságának kérdésében.

Az európai államok közül Anglia, Németország és Oroszország vett részt a konferencián. A németek erősen állást foglaltak az elviselehetetlenül magas reparációs terhek ellen, melyek a világgazdaság leromlásának fő okozói. Az angol és amerikai delegátus az arany árnak stabilizálásáért szállt síkra, miután a mezőgazdaság bajait elsősorban az arany

árának állandó ingadozásában látják. Érdekes volt Geldenhusy dél-afrikai delegátusnak a felszólalása, aki a Farm-board mintájára egy központi világszervezet felállítását javasolta a mezőgazdasági válság megoldásának keresztülvitelére, melyben elsősorban az Egyesült Államok, Kanada, Argentína, Ausztrália és Oroszország vennének részt, mint a világszervezet vezető exportőrjei.

A szervezkedés gondolata tehát a tengerentuli államokban is megérett és előreláthatólag a jövő évi római gabona-világkongresszuson már gyakorlati eredményeket fog hozni az agrárválság leküzdésére.

HIREK

1930 szeptember 13. (szombat)
Prof. Ludovika. Kath. Notburga.

IDŐJÓSLAS

A Balkánon a depresszió előoldali légáramlásának hatása alatt a hőmérséklet 30-33 fok Celsiusra emelkedett. Hazánk déli része is ehhez a meleg területhez tartozik. Szegeden tegnap 35 fok Celsius volt a maximum. A tegnapi eső az ország északi felére szorított és számottevő volt. Egerben 23, Kapuvártól 18. Debrecenben 14 milliméternyi csapadék esett. Budapesten 12-én délelőtt a hőmérséklet 24 fok Celsius.

Jóslás: Keleti, délkeleti szelekkel meleg idő, legfeljebb a nyugati részekben esők.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETI REND

A református templomban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Szabó Gyula, délután 5 órakor Magyar Bertalan. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Musza Ferenc, délután 5 órakor Kovács József. Kistemplomban 11 órakor Peleskey Sándor. Kossuth utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Bagdy Dániel, délután 5 órakor Baja Mihály. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Magyar Bertalan, délután három órakor Márki Kálmán. Ispóty templomban délelőtt 10 órakor prédikál Márki Kálmán, délután 5 órakor Tóth Sándor. Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál dr. Ferenczy Gy., délután 3 órakor Ács Mihály. Szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Kovács József. Nyilastelepen délután 3 órakor prédikál Papp Imre. Csapókerben délelőtt 10 órakor prédikál Halasz András, délután 3 órakor Vallásos ünnepély. Madarász József. Bánkon prédikál Vajda László. Egyeken prédikál Sipos Imre. Hármashegyen délelőtt fél 10 órakor prédikál Kalas Ferenc. Nyulasúj iskolában délelőtt 10 órakor prédikál Tantó Sándor. Wolafka-telepen délután 3 órakor prédikál Bíró Béla. Sámsoni-úti iskolában délután 4 órakor prédikál Kovács Árpád. — Levente istentiszteletek. Nagyerdőn délelőtt 9 órakor prédikál Murányi Zoltán. Nagyerdőn 11 órakor prédikál Konrad Zoltán. 1. számú gazdasági ismételőben délelőtt 9 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula. A VI. kerületi leventéknek délelőtt 9 órakor prédikál dr. Kökényessy András.

A római katolikus templomban:

Szombaton reggel 9 órakor Vass József miniszterelnökhelyettes. m. kir. népjóléti- és munkaügyi miniszter, kancelláriai nagyprépost, apostoli protonotárius lelki üdvéért engesztelő szentmiséje. A gyászmiséje Meliau Márton apostoli kormányzó helynök, pápai kamarás, a Svetits-intézet igazgatója mutatja be a helybeli papság teljes asszisztenciája mellett. Az istentiszteleten résztvesznek a katonai és polgári hatóságok képviselői is. Vasárnap: rendes vasárnapi szentmiserend. Misék, gyónatás, áldoztatás reggel 6 órától. Szentmisék a főoltárnál 6, 7, 8, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor, 8 órakor piarista diákmise. Fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond dr. Rózsa Jenő. Utolsó mise fél 1 órakor. Délután szentolvasó és litánia.

A görög szertartású római katolikus templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend. Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, szentbeszéd. 9 órakor katonamise a görög és latin szertartású r. kath. katonák részére. 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet

A berettyóújfalui rendőrség elfogott egy oláh szökött fegyencet, akit rablógyilkosság miatt tizenötévi fegyházra ítél az oláh bíróság

(A D. U. tudósítójától.)

Rendkívül érdekes eset foglalkoztatja most a debreceni királyi ügyészséget. Farkas Andrást ugyanis, akinek illetőségét még eddig nem sikerült teljes biztonsággal megállapítani, a temesvári oláh törvényszék nemrégiben rablógyilkosság miatt életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte. Farkas megelégedett az ítélettel és a felsőfoku oláh bíróság büntetését le is szállította tizenötévi fegyházra. Farkas ebben megnyugodott és meglátta a büntetésének kitöltését a fegyházban.

Néhány héttel ezelőtt a nagyenyedi fegyház őrei meglepetve tapasztalták hajnalon, hogy Farkas Andrást a királyi ügyészségnek repült. A királyi rendőrség és eszenyori rendőrség hetekig hiába nyomozott a szökött fegyenc után, nem sikerült nyomra téríteni a lakosság pedig meglepetésében élte mert Farkas már elítélte elött igen veszedelmes ember hírében állott, aki nek jelleme alapján nemcsak a gyilkosságok, hanem a rablások miatt is hírhedt volt. A hosszú és eredménytelen kutatás után az oláh nyomozó hatóságok abbahagyták a munkát. Mostanában az ügyben érdekelt

fordulat következett be. A berettyóújfalui rendőrség ugyanis csütörtökön letartóztatott egy embert, ki gyanúsán viselkedett. Csakhamar kiderült, hogy az illető a trianoni határon átszökött természetesen utlevél nélkül. Már emiatt őrizetbe vették a esendőrk s a szükséges óvatosságból kihallgatták, hogy nem követett-e el valami bűncselekményt rövid it tartózkodása alatt. A kihallgatás szenzációs eredménnyel járt. Farkas ugyanis, hogy őt bizony tizenötévi fegyházra ítélték az oláhok rablógyilkosság büntette miatt.

A esendőrk a kihallgatás után még az éjszaka folyamán behozták Farkas Andrást Debrecenbe és itt kihallgatták a királyi ügyészségnek. Farkas jelenleg az itteni ügyészség fogházában tölti napjait mindaddig, amíg az ügyészség, illetőleg az igazságügyminiszter másként nem rendelkezik. Eddig ugyanis még a debreceni ügyészséghez sem a magyar igazságügyi hatóságokhoz nem olyan megkeresés nem érkezett, amely az oláh hatóságoknak a szándékát jelezné, hogy diplomáciai uton kérés a veszedelmes szökött fegyenc kiadatását.

mond Papp Gyula parochus, szentszéktanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor. Délután 3 órakor vecsernye.

Az evangélikus templomban:

A debreceni evangélikus templomban szeptember hó vasárnap délelőtt 10 órakor az istentisztelet Rapas Viktor végzi.

A Magyar Királyi Nemzeti Munkavédelem pályázata. A Magyar Királyi Nemzeti Munkavédelem szervezete hivatalos lapjának, a „Munkavédelem” című folyóiratnak 5. száma pályázati hirdetőményt tett közzé a lég- és gázvédelemről. A pályázat feltételei az idézett folyóiratban benne vannak. Az esetleg pályázni akarók, akik a lapot nem kapták meg, forduljanak a Nemzeti Munkavédelmi Hivatalhoz (Kossuth-utca 11. szám alá) írásban vagy szóval.

— Tankönyvvásár Antaly könyvkereskedésében megkezdődött. Használt tankönyvek félárban. Író- és rajzszerkek, füzetek, iskolatáskák legnagyobb választékban. Cégre ügyelni kérem. Szent Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 612.

— A Kath. Legényegylet kirándulása. Vasárnap, szeptember 14-én délután jó idő esetén szatmárnémeti kirándulást rendez a Kath. Legényegylet. Pallagra. Indulás a nagyerdei állomástól délután fél 3-kor. Gyülekezés egy negyed órával előbb. Élelmet mindenki magával hoz. A pártoló tagokat szuton hívja meg az egylet.

— Hangverseny a Gambriusban. A m. kir. Boeckay István 11. hadvezred zenekarának egy része szombaton este fél 9 órától és vasárnap délelben 12 órától a Gambriusban válogatott műsorral symphonikus hangversenyt tart.

— Piarista diáksapkák, sapkajelvények, tányérsapkák, leventesapkák, tornacipők, tornaingek legjobb beszerzési forrása Antaly Gyula sportáruháza, Varga-utca 1. Telefon 612.

— Reppantul emlékeztet valakire, uram. — Nem eszálom. művésznő: én vagyok az ön első férje.

— Hangverseny a Gambriusban. A m. kir. Boeckay István 11. hadvezred zenekarának egy része szombaton este fél 9 órától és vasárnap délelben 12 órától a Gambriusban válogatott műsorral symphonikus hangversenyt tart.

— Piarista diáksapkák, sapkajelvények, tányérsapkák, leventesapkák, tornacipők, tornaingek legjobb beszerzési forrása Antaly Gyula sportáruháza, Varga-utca 1. Telefon 612.

Fehértői Dániel

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11-85. SZ.

TEMETÉSEI

Idősb Varga Józsefné szül. Bereczky Zsuzsanna élt 75 évet. Temetése folyó hó 13-án délután 3 órakor lesz a Kossuth-utcai templomból a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe.

Tarjányi József kövezősegéd életének 27-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 13-án délután 5 órakor lesz a Károly-telep, Kender-utca 25-ik számú háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Péterfia-temetőbe.

Fodor József debreceni egypárti titár gyászja. Súlyos csapás érte a napokban Fodor Józsefet, a debreceni egypárti főtitkárát, akinek felesége hosszas szenvedés után elhunyt. Az életerős fiatal asszonyt a tavaszon gyilkos kór támadta meg. Minden lehetőséget kihasználtak, hogy megmentsék az életét. Sajnos, szervezete nem tudott megbirkózni a súlyos bajjal és a leggyorsabb ápolás is hiábavalónak bizonyult. A főtén szerető s aggódó környezetből 24 éves korában ragadta ki az ifjú teremtést a a kérelmetlenül halál. Temetése Sarkadon szombaton délután fog végtelenül.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szaparnos utca 23. sz. alatt levő baptista imaházban vasárnap délelőtt fél 9-9-ig imádkozás, 9-10-ig biblia-éneklés, délután 6-7-ig prédikáció, fél 8-9-ig Úrvacsoraszombat.

— Az Országosországi mai főhúzásán a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki: 100.000 pengőt nyert: 33045. 15.000 pengőt nyert: 5559. 5000 pengőt nyert: 48516. 2000 pengőt nyertek: 50619 57938. 1000 pengőt nyertek: 28432 30783 40947 76348 78832. 800 pengőt nyertek: 1117 15998 20639 22760 22373. 600 pengőt nyertek: 3689 40926 54624 60615 74937 75321. 500 pengőt nyertek: 198 8975 21204 21642 25891 26003 27814 28190 69614 09673. Ezenkívül kihúztak még 400 pengős, 300 pengős és 150 pengős nyerményeket. A húzás folytatása szeptember 15-én lesz.

Megokoltan

— Mi jogcíme van arra, hogy fegyverviselési engedélyt kérjen?
— Ezerszáma Haza-szökött fegyenc vagyok

— Debrecenben keresi hozzátartozóit egy békési asszony. Szabó Lajosné, született Illés Eszter, aki Békés községben, első kerület, Raktársor 22. szám alatt lakik, könyörgő levelet intézett a debreceni rendőrséghez. Ebben megírja, hogy apja, Illés Mihály 1909. február 7-én, anyja pedig 1910. november 14-én halt meg. Minthogy nem tud semmit rokonai és hozzátartozói hollétéről, — arra kéri a rendőrséget, hogy tudassa őt, vajjon a debreceni rendőrkapitányság kerületében nem laknak-e rokonai, akiket szeretne felkeresni, vagy más uton érintkezésbe lépni velük. A rendőrség detektívosztályán a Földi-csoport vette át a levelet és felkéri a közönséget, hogy amennyiben valaki tudna a levélben foglaltakról, a hozzátartozók hollétéről, jelentse azt a rendőrség detektívosztályán, a Földi-csoportnál.

TANKÖNYVKÜTESEK

szolid és erős kivitelben a legolcsóbban készülnek

József kir. herceg-utca 16. sz.

(A z u d v a r b a n.)

Tömeges szőlőlopások a Homokkertben

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A homokkerti szőlőbirtokosok a múlt nap nagyobb számban megjelentek a debreceni rendőrségen, ahol elpanaszolták, hogy az utóbbi éjszakák folyamán valószínűleg négy ismeretlen tettes sorra lopkodta a szőlőket és nagymennyiségű csemegeszőlőt vittek magukkal. A rendőrségen megindult a nyomozás az ismeretlen szőlőtolvajok kézrekerítésére.

Labancz Mihályt, a fiu felsőkereskedelmi iskola tanárát

ma bucsuztatják tisztelői

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A debreceni fiu felső kereskedelmi iskola népszerű, kedves tanára, a csaknem négy évtizede működő Labancz Mihály, mint már hírt adtunk róla, a most kezdődő tanévben már nem kalauzolgatja tovább a nataláságot a der-die-das és a francia rendhagyó igereragozás rejtelmei közt. Nyugalomba vonulását a Kereskedő Társulat és a kereskedelmi iskola tanári kara együttes ünnepi konferenciával teszi emlékeztetéssel itt fogják átadni számára legmagasabb föltöltes hatóságának, a kultuszminiszteriumnak és a főigazgatóságának elismerését is. De hát az a sokszáz meg száz nő és férfi növendéke, akiket diákkéveik legkedvesebb emlékei fűznek hozzá, akik eddig is minden alkalommal bizonyosságát adták, mennyire szeretik őt, hol találják módot rá, hogy pályája végén bucsut vegyenek tőle?

Barátai, volt tanítványai és tisztelői számára ma este 8 órakor bankett lesz az Angol Királynő zöld termében, amelyre még déli 12 óráig lehet jelentkezni a fiu felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál. A rendezőség szeretettel hív és vár mindenkit, aki egy jellegzetes tanári pálya alkonyán meg akarja fürdetni lelkét diákemlékei aranyos fényében.

Gyorsjárású -motorkezelő tanfolyam nyílik szeptember 15-én a debreceni m. kir. áll. fa- és fémipari szakiskolában. A tanfolyam tartama 6 hét. Az előadások este tartanak. A fősulyt a gépjárművek szerkezetére és elméletre fektetik s a gyakorlati vezetésre is alkalmat nyújtanak azoknak, akik a vezetői vizsgát a rendőrségnél letenni akarják. A tanfolyam díja 29.30 P, a tanfolyam vizsgadíja 11.70 P, az autózó vezetői gyakorlatok díja 70 P. Felvehető minden 18 évet betöltött egyén, aki irni-olvasni tud. Bővebb felvilágosítást az igazgatóság ad (Széchenyi-ut 2.)

Tankönyv-vásár! Tankönyvcseré! Használt tankönyv féláron **Böhm Ferenc** könyvkereskedésében, **Ferenc József-ut 7., Bika-szálló** mellett.

B. Vattay Margit táncintézetében szeptember 14-én megnyitó össztánc az új táncok bemutatásával, Péterfia-u. 30. a)

Írószerek, füzetek, papírok tanítótestületek részére, éppen úgy szülőknél havi fizetésre elismert ócsó áron **Springer** papír- és fotózóüzletében. Hasonlítsa össze árairmat.

Ma délelőtt nyílik meg a művész-növendékek debreceni kiállítása

A főispán, a polgármester és a városi tanács szobrai a kiállításon

(A D. U. tudósítójától)
Nagy meglepetések várnak a közönségre a művész-növendékek kiállításán, amely a Debrecen-hajdúmegyei Széchenyi Szövetség rendezésében ma délelőtt nyílik meg a Kereskedő Társulat dísztermében. Először is jelen lesz az egész városi tanács és ezenkívül több vezetőember szobra. Szoboszlav Sándor, a város ösztöndíjas, nagytehetségű szobrásznövendéke, aki Kisfaludi Strobl Zsigmondnál tanul, egész sereg portrét csinált Debrecen társadalmának vezető férfiáiról. Hadházy Zsigmond főispán markáns, Baltazár Dezső mély gondolatot tükröző és Vásáry István nyílt tekintetű mellszobrai mellett láthatja a közönség Balla Bertalan, Csürös Ferenc, Vass Károly, Veress Géza tanácsnokok, Miszty Károly főügyész, Ady Lajos tankerületi főigazgató, S. Szabó József ny. igazgató, Csürös Béla tanár portrét. Ezek mellett különösen kiválik az Ady Endre fejszobra és egyik fekvő aktja.

Másik kedves meglepetése a kiállításnak, hogy az utolsó pillanatban megérkezett Sebők Erzi, akinek az elmúlt napokban egy soproni kiállításon volt nagy sikere. Sebők Erzi Vasváry Jánosnak, a modern magyar művészet legmodernebb utakon járó értékének a tanítványa, most végezte az első évet a főiskolán. Érzékeny és vibráló egyéniségét jellemzően tüntetik vissza színes, finom tónusban tartott, virágos pompájú képei.

A többi kiállítók, Iványi Nárcisz,

Farkas György, Tóth László, Fekete Pál és D. Szabó István munkái is — nem akarva elébe vágni a kritikának — új értékekkel gyarapítják Debrecen művészetét.

A bemutatott kiállítás ma délelőtt 11 órakor nyílik meg a Kereskedő Társulat dísztermében. Az ünnepélyes megnyitót, amelyen a tárlatmegnyitó beszédet Csobán Endre főlevéltárnok, a Csokonai-kör főtákará mondja, nem mindennapi eseménye lesz Debrecen művészi és társadalmi életének. A művészi élet decentralizációja szempontjából, amiről az utóbbi időben annyi szó esett, ennek a kiállításnak a jelentőségét már maga a tény igazolja. Talán van valami abban, hogy a vidék művészi élete azért nem fejlődhetett az elmúlt időkben, mert maguk a művészek is csak Budapestet tekintették egyfajta helynek a művészi érvényesülésre. Ezen egyes emberek alkalmosságúak nem változtathattak. Tervszerű munkára van szükség, amely műteremtő és műteremtő közönség nevelésével megteremtí a vidéki szélesebbkörű művészi életet és ezzel megalapozza a vidék művészi létét. Éppen ezért a fiatal debreceni művész-növendékek évenként megrendezendő kiállítása és ezen keresztül tervszerű munkája Debrecen művészi életének nagy ki-fejlesztését igéri.

A kiállítás az ünnepélyes megnyitótól egy héttig marad nyitva és egész napon keresztül díjtalanul megtekinthető.

TESTEDZÉS

Egyetemi uszóbajnoki verseny

A DEAC szept. 15-én délután fél 4 órai kezdettel rendezi meg az egyetem férfi és hölgy hallgatói részére az egyetem 1930—31 tanévi uszóbajnoki versenyt a városi uszodában, az alábbi versenyszámokkal:
Férfi hallgatóknak: 100 m-es gyorsuszás, 100 m-es melluszás, 100 m-es hátuszás, 400 m-es tetszesszerűt uszás, 3x100 m-es vegyes staféta.
Hölgy hallgatóknak: 50 m-es gyorsuszás, 50 m-es melluszás, 50 m-es hátuszás.
Műugrás (3 előírt) és 3 szabadon

választott gyakorlat. Előírt gyakorlatok: 1. repülő feles, 2. feles hátra, 3. szaltó hátra.

A versenyen résztvehetnek egyetemünknek a f. tanévre beiratkozott rendes és rendkívüli hallgatói.

Nevezni a helyszínen lehet — nevezési díj nincs. Díjazás: minden versenyző részére a debreceni Tisza egyetem 1930—31 tanévi uszóbajnoka címet és aranvozott érmét, II. ezüstözöttet, III. bronzérmét nyer az indulók számára való tekintet nélkül.

Ma délután autón érkeznek Kassa és Eperjes athlétái

A Debreceni Torna Egylet és Debreceni Egyetemi Athletikai Club által vasárnap délután az Egyetemi Sporttelepen rendezendő városok közötti athlétikai versenyen részt vevő felvidéki athléták ma délután érkeznek Debrecenbe. Az Eperjesi Torna Egylet elnöke dr. Kissóczy József tegnap telefonon közölte a rendezőségnek, hogy Kassa és Eperjes athlétái kísérettel együtt hét vagy nyolc autón érkeznek Debrecenbe. A válogatott csapatban a Felvidék legjobb magyar athlétái valamennyien itt lesznek Debrecenben. Az ETVE világszerte ismert magasugrója Sztaniszlav az elmúlt napokban Bécsben versenyzett és ott is közölte a DEAC-nak Bécsben üdülő bajnok athlétájával Végh Ferenc-el, hogy szeptember 14-én okvetlen jelen Debrecenben. — A Sztaniszlav startjával ugyan végező eldől a magasugró verseny sorsa, de a

sporközönség hosszú évek után ismét láthat Debrecenben 190 cm-es magasugrót. Az Eperjesi Torna és Vívó Egylet elnöke telefonon is közölte, hogy a pontversenyre kitűzött vándordíjat elküldték a DEAC címére. A tegnapi nap folyamán a DEAC meg is kapta a vándordíjat, amely a szobrász művészet egyik remeke. A 32 kg. súlyu bronz szobrot a pontversenyben győztes város nyeri meg. A debreceni athléták utolsó közös tréningjét tegnap tartotta meg Schmidt Gyula testnevelő tanár és az ő információi szerint Debrecen válogatottjai a legszebb reményekkel mennek a küzdelembe. Az utolsó hetek rendszeres és komoly munkájának valószínűleg több kerületi rekord is lesz az eredménye, amely körülmény is nagyban emeli a verseny értékét. Az athlétikai versenyvel együtt lövész versenyt is tartanak, amelyre Debrecen sz. kir.

város ajánlott fel értékes és a némes városnak díszére szolgáló vándordíjat. A vert ezüstkupa a magyar ötvös művészet igazi remeke és mindenképen méltó a nagy összejáráshoz, amelyben Debrecen leg-ebb lövészei küzdenek az elsőszérrt Kassa és Eperjes válogatottjaival. A rendezőség már összeállította a verseny részletes programját és Eszerint az Egyetemi Sporttelepen szeptember 14-én délután fél 4 órakor felvonulással kezdődik az athlétikai mérkőzés. Fényképezések után pedig rögtön kezdetét veszi a válogatottak súzdelme. A verseny nagy sikerét igéri az a nagyvárnyu érdeklődés, amely városzerte megnyilvánul a régi sportbarátság felújítása alkalmából Debrecenben először megrendezendő verseny iránt. A rendezőség a verseny belépődíját olyan minimális összegben állapította meg, amely biztosítja, hogy az athlétikai versenyen réren nem látott közönség gyűl össze a válogatottak viadalára.

HÁZI USZÓVERSENY A REF. FÖGIMNÁZIUMBAN

Fénteken délután 3 órai kezdettel rendezte meg a ref. főgimnázium Sportköre az intézet házi uszóversenyét. Igen szép mezőny indult és a fiatal uszók igen jó formáról tettek tanúságot. Megjelent a startnál vitéz dr. Bessenyei Lajos, az intézet igazgatója is, azonkívül nagyszámú nézőközönség.

A következő számok kerültek lebonyolításra: 50 m gyermek melluszás: 1. Pap Ferenc IV. o. t. 1 perc 46 mp. 2. Szalánecz IV. 3. Zeke Zoltán III. b. 100 m hátuszás: 1. Haidu L. VII. b. 2. Kovács M VIII. 100 m melluszás: 1. szerencsi Szűk Ödön VIII. 1 perc 33 mp. 2. Dalmy Á. VIII. 3. Csanak T. Ez volt a verseny legizgalmasabb száma, amelyből is végül Szűk Ödön került ki győztesen. 400 m vegyes uszás: 1. Szűcs Sándor VII. a. 6 p 21 mp. 2. Szűk Ödön. 3. Hatvány B. VI. A verseny zavartalan megrendezése vitéz Váry testnevelő tanáron kívül Szűk Ödön érdeme. —

— A debreceni egységspárt 21. sz. körzete hivatalos helyiségében, Böszörményi-ut 7. sz. alatt a „Papolczy”-féle vendéglőben folyó hó 13-án, szombat este 8 órai kezdettel szüreti mulatsággal egybekötött családi összejövetelt tart, amelyre az érdeklődőket ezuton is tisztelettel meghívja.

— Tankönyvek használt és új állapotban az összes iskolák részére kaphatók **Csáthy Ferenc** rt. könyvkereskedésében. Ferenc József-ut 8.

Történelemórán

— Hol írták alá a westfáliai békeszerződést?

— Alul a jobb sarokban.

— **B. Vattay Margit táncintézetében** ijúsági, egyetemi és gyermekkolonokra beiratkozás egész nap eszközölhető. Péterfia-utca 30. b)

— **Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrá) melyet Pallai Miksa a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vett át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona, alig 2 percnnyire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg-meleg vízzel, telefontal, rádióval várja a vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegenforgalmának nagy nyeresége az új vezetést alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.**

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Megszünte ik a színészeti felügyelői állást

Budapestről jelentik: Színházi körökben néhány nap óta a hír járja, hogy a kultuszminisztériumban megszüntetik a színészeti felügyelői állását. A színészeti felügyelő eddig Sallay Géza tanár volt, akit, mint mondják, a tanügyi osztályba helyezték át emelkedő ranggal, mert igazgatói címet kap. — A színészeti ügyeket minden valószínűség szerint Falei Sántó Endre fogja intézni, aki már eddig is a művészeti ügyek egyik legfőbb intézője volt.

RÁDIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

Budapest. Délelőtt 9.15: A m. kir. 1. honvédegyalgezered zenekarának hangversenye. Karnagy: Fricsey Richárd. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízjárásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05 Gramofonhangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: A Magyar Cserkész Szövetség előadása. — No de jvet. Humoros előadás. Tartja: Szektor. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés, hírek. 5: Markó Árpád előadása: „Magyar levelek a török hódoltság korából”. 5.30: A Székesfehérvári Zenekar hangversenye. Közreműködik: Molnár Anna (hárfa), Neuman László (hegedű) és Sebestyén Sándor dr. (gordonka). Karnagy: Bor Dezső. 5.50: Kun Magda és Sziklay József ének-zámai. Zongorán kísér: Polgár Tibor. Konterál: Sziklay József és Kun Magda. 7.15: Ábray Zsigmond dr. a Magyar Futballbírák Testülete főtákarának előadása: A futballbírák munkája. 7.40: Népszínmű előadás a Studióból. „Caizmadia mint kísértet”. Népszínmű 2 felvonásban. Irta: Szigeti József. — Rendező: Kiss Ferenc. — Az első felvonás utáni szünetben lövészversenyeredmények. — Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — Majd: Rácz Fő és cigányzenekarának hangversenye a Pannónia-étteremből.

Külföld

Bécs. Délelőtt 11: Szórakoztató zene. Délután 1: Gramofonzene. 3.15: Hangverseny. 6: Dalest. 6.55: Poppy A be hegedűhangversenye. 8.05: Benatzky: Pansy. Zenés bohózat előadása. Béln. Délelőtt 11.10: Gramofonzene. Délután 2: Részlet a Bajazzókból. 4.05: A kelet zenéje. 4.30: Szórakoztató hangverseny. 10.30: Táncczene. Majna-Frankfurt. Délután 2.10: Szórakoztató hangverseny. 7.30: Vegyes hangverseny. 8.45: Haydn: V. vonósnyegye. 9.10: Hangjáték-előadás. 10.20: Régi táncok gramofonon. 11.20: Táncczene. Prága. Délelőtt 10.30: Gramofonzene. 10.20: Szórakoztató hangverseny. 7.45: Fuvószene Brünmből. 10.25 és 11.20: Szórakoztató és táncczene. Róma. Délután 5.30: Beethoven hangverseny. Utána modern óasz zene. 9.05: Népszerű hangverseny. Utána táncczene. London. Délután 6.45: Zenés rádiójáték előadása. 8: Szimfonikus zenekari hangverseny énekszámokkal. 10.05: Hárfahangverseny.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Szerkeszti: Meissner Károly.

a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s-ttkára.

Ellanyhult az irányzat a terménylőzsdén

Budapest. szept. 12. A liverpooli gabonátzsdén íj pennnyvel alacsonyabban zárult a buza. Ez az irányítás hatással volt a helyi piac ár alakulására is, azonban az árvesztés csak mérsékelt volt, különösen búzában, amelyben az intervenció ugylátszik tovább tart. A zárlat előtt azonban a lanya irányzat a kezdetben mutatkozott nyereséget mind eltiintette. Vég-eredményben a buza árvesztése minden terminusra csak 2-4 fillér. Nagyobb mértékben érvényesült a lanyhaság a rozsnál, amely októberre 21 májusra 28 fillérrel esett a tegnapi zárlat alá. A tengeri feltűnően lanya és májusra 31 fillérrel esett vissza.

A készáru piacon ugyancsak ellanyhult az irányzat. A takarmány piacon az árpa és a zab forgalma esenedes, árfolyamai változatlanok. Tengeriben sem volt üzlet, az irányzat gvingült. A tengeri ára 25 fillérrel visszaesett. Lanya volt a korpá, amelyet 20 fillérrel alacsonyabban jegyeztek. A magpiac üzletelen, a lisztárak nem változtak. A budapesti és vidéki nagymalmok lisztárjai bolettával és forgalmi adó nélkül, IX-X. havi száll- engedménnyel: Ogg 37.75-38. Og 37.30-37.60. 2-es 34-34.20. 4-es 29.25-29.50. 6-os 20.75-21. 8-as 12.25-12.50. rozs 0-ás 33. 1-es 21.

A határidő-üzlet hivatalos árjegyzése: Magyar buza: október 15.90-15.78 (15.78), március 17-17.30 (17.18) május 17.68-17.56; magyar rozs október 9.62-9.45 (9.43), március 10.85-10.60 (10.55), tengeri szeptember 14.20-14.30, május 14-13.70 (13.73), transito tengeri május 12.25-12 fél.

A készáruüzlet hivatalos árfolyamai. Buza: tiszai 77 kg 15-16.20-78 kg 15.75-16.35. 79 kg 15.90-16.60 80 kg 16-16.80. felsőtiszai 77

kg 15.50-15.70. 78 kg 15.60-15.80 79 kg 15.75-15.95. 80 kg 15.85-16.05. jászgái 77 kg 15.50-15.85. 78 kg 15.65-16. 79 kg 15.80-16.15. 80 kg 15.90-16.25. dunántúli-pestvidéki és bácska 77 kg 15.30-15.50. 78 kg 15.45-15.65. 79 kg 15.60-15.80. 80 kg 15.70-15.90.

Pestv. rozs 9.05-9.20, egyéb rozs 9.05-9.20. Takarmány árpa I 13.25-13.75, tak. árpa II 12.50-13. Pelső m. sörárpa 18.50-20, egyéb sörárpa 15-17. köles 11.50-12, reccs 27.25-27.75, tiszai tengeri 14.55-14.75, egyéb tengeri 14.40-14.70. Zab I 15-16, zab II 14.40-15, Korda 7-80 -S. Lucernamag 130-140.

Valuta- és devizaárfolyam

Angol font 27.73-27.88, Belga frank 79.40-79.80, Cseh korona 16.85-16.97, Dán korona 152.45-153.05, Dinár 10.05-10.12, Dollár 568.50-570.50, Francia frank 22.30-22.60, Holland forint 229.20-230.20, Lengyel zloty 63.70-64.10, Lei 3.37.5-3.41.5, Leve 4.12-4.18, Lira 29-80-30.10, Német márka 153.60-136.20, Norvég korona 152.40-153.00, Osztrák schilling 80.30-80.70, Svéd korona 153-153.60, Sváici frank 110.45-110.95.

Zürichi zárlat

Páris 20.24, London 25.05 háromnegyed, Newyork 515.50, Brüsszel 71.87 fél, Milánó 27, Madrid 55.90, Amsterdam 207.47 fél, Berlin 122.76, Bécs 72.79, Szófia 3.73, Prága 15.29 háromnegyed, Varsó 57.75, Budapest 90.25, Belgrád 9.12 hétnyolcad, Bukarest 3.07 ötnyolcad.

A liverpooli gabonapiac

Középarfolyamok: Buza októberre 6.8 ötnyolcad, buza decemberre 6.8, buza márciusra 6.8 egynegyed. Az irányzat nyugodt.

GRAFOLÓGIA

Th. Rózi. Átjagon felüli intelligenciával bír. Disztingvált társaságok látogatója. Határozott, de nem konzervens. Nem az az egyén, aki pletykálkodik.

„B. István”. Nincsen türelme ahhoz, hogy egy dologért harcolni tudjon. Igyekszik lelki világát idegen szemek előtt rejtve tartani. — Nem mindég őszinte.

„B. E. S. Sokszor erőltetett, jökedvű, akiben van némi csekély ravaszság is, ezzel azonban embertársainak ártalmára lenni nem tud. Inkább az életiskoláját, mint a másik iskolát járta ki. Tapasztalatlan.

„B. Lilly”. Ne legyen szórakozott és küldje meg a szelvényhez kezének irását is.

„Dr. M. Istvánné”. Az utóbbi időkben valami nagy igazságtalanságnak leti áldozata és azóta nagyon tartózkodóan viselkedik embertársajval szemben. Míg a múltban 100 százalékos optimista volt, ma annyira tud kétekedő is lenni.

„Özv. T. Ferenéné”. Valami nagy tekihátás alatt áll és nem bírja magát benne fékentanani. Sokat tapasztalt egyén, aki a múltban nem nagyon gondatlan napokai ét át.

„Sz. Ilonka”. Befolyásolható és hiszékeny, aki mindenkiben hihetőtlenéget lát, pedig a világ legnagyobb optimistája, akit egy szép szóval még Amerikába is ki lehet csalni.

„Ki mint vet, úgy arat”. Gyorsan extázisba hozható és ilyenkor mentő gondolatokkal nem rendelkezik. Inkább makacs, mint akaraterős. Nem tűr meg ellenmondást akaratának teljesítésékor.

Jelszava: „Add meg uram, de mindjárt!”.

„A. Anna”. Ideges, félték. rendszeretlen, labilis, ratartó, elégedetlen, ak abban a milióban, melyben él jelenleg, nem érzi magát jól. Sokszor nagyra-vágyó.

„Halvány sárgarózs”. Bohém és vigkedélyű, akinek bármilyen nagy belső fájdalmak is vannak, igyekszik azt a borban és zenében feledni. Könyvetlű, aki nem nagyon gondol a holnapra, mert kissé kapzsi.

„Fehér halvány”. Intelligens, barátságos, akinek több a jóakarója, mint az ellensége. Nem hágy soha semmit sem revans nélkül, de bosszu elkövetésére nem kapható.

„Özv. Sch. Lajosné”. Nem tud mindenkivel megférni, mert kissé hisztériás, aki nagyon az érdek cselekvője. Gyorsan mindent a szívére tud venni, de ugyan azt csak nehezen tudja elfeledni.

„K. Albertné”. Figyelje meg jobban a lapunkban közzétett felszólítást, hogy a szelvények mellé egy pár sor irást is kell mellékelni. Ha ez beérkezett szerkesztőségünkbe, akkor a kívánt analízist is meg fogja kapni.

**Épület és butor-
vasalások,
fournérok**
Bészler Lajosnál,
Széchenyi utca 2. sz.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 13-án. Apátfalva. Cibak-háza, Kehida (sertés vásár nincs), Pálj. Szeptember 14-én. Kiskundorozsma, Nagykáta, Szabadszállás, Szakes (sertés vásár nincs), Szöreg, Turkeve. Szeptember 15-én. Adony, Bácsalmás, Cigánt, Drávafok, Győrasszonyfa, Hédervár, Kál, Körösladány, Kötégyán, Kőtelek, Magyarboly, Magyarszentiván, Mezőkeresztes, Mohács, Piljvörösvár, Polgárdi, Répceszemere, Sárbogárd, Somóvársárhely (sertés vásár nincs), Somogyzil (sertés vásár nincs), Szony, Szászvár, Szekszárd, Szony, Tiszacsege, Tótszerdahely, Vasárosnaméy, Veres-egyháza, Zelabaksa (sertés vásár nincs). Állatvásár: Kál, Martonvásár, Tamási (sertés vásár nincs), Nagyvázsony, Kirakodóvásár: Ózd. Szeptember 16-án. Zagyvarekás. Kirakodóvásár: Borsodnádásd, Kál, Martonvásár, Nagyvázsony, Tamási. Szeptember 17-én. Alsónémedi, Csipkerek (sertés vásár nincs), Hajdunánás, Pateca (sertés vásár nincs), Somogyzó, Törökkoppány (sertés vásár nincs), Városlód, Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya, Állatvásár: Szekesfehértár.

Szeptember 18-án. Ba'atonendré, Gamas (sertés vásár nincs), Nagyhor-
tebágy, Süttő.

2000-1930. sz.

CSÖDÁRVERÉS

V. Slakta János kisüzemlési lakos csődötmonegéhez tartozó s csőd-
leltárban 2000 pengőre becsült Rába
teherautót a Debreceni Autófor-
galmi r-t. telephelyen Piac u. 42. szám
alatt 1930 szeptember 19-én délután
3 órakor a legtöbbet ígérőnek nyil-
vános bírói árverésen eladom.
Debrecen. 1930 szeptember 11.

Szigeti Lajos

Ír. bír. végrehajtó.

Ma, szombaton:
SCARLAT BETŰ

Dráma 9 felvonásban. Lilian Gish
és Lars Hanson főszereplésével
Kísérő:

OLYMPIASZ A SIVATAGBAN.

Max és Móríc vigiátéka 7 felvonás-
ban.

Előadások: 7 és 9 órakor.

Bristol szálloda

BUDAPEST legszebb pontján a
DUNAPARTON.

Uj vezetés mellett ajánlja:

Előkelő, patinás szállodájának gyönyörű
szobáit

a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő
polgári áron.

Egy ágyas utcai — — P 10-16-ig
Egy ágyas utvari — — P 6-10-ig

Két ágyas utcai dunaparti — — P 24-40-ig
Két ágyas utcai — — P 20-24-ig

Hét ágyas utvari — — P 15-18-ig
A jobb szobák árai fürdőszobával ér-
tendők. — Minden szobában hideg és
melegvíz, telefon és rádió.

ÉTTERMI ÁRAK:

Complett reggeli: kávé v. tea, v. kakao
egy tojással, vajjal és jam-el P 1.20

Kitűnő ebéd v. vacsora menü P 2.40
Kitűnő ebéd v. vacsora menü

előtellel — — — — P 4.—
Lapunkra való hivatkozással a szoba-
árakból külön engedmény. — Szobare-
ndelés 2-3 nappal előbb eszközkiadó.

Bristol szálloda szobáiból és terraszá-
ról a leggyönyörűbb kilátás nyílik a
Dunára és a budai hegyekre.

A debreceni királyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

17346—1930. tk. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT.

Feldmann Dániel Terménykereskedelmi R. T. debreceni cég végrehajtónak Horváth Sándor mikepéresi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 129 pengő tökéletesítés és járuléki behajtása végett a debreceni kir. járásbíróság területén lévő. Mikepéres községben fekvő s a mikepéresi 816. számú telekkönyvi bejegyzésben A. I. 2. 3. sor, 310 hrsz. alatt foglalt 296 négyszögöl területű, a Beltelekben fekvő udvar és 180. számú házra s az I. számú bétét A. lapján bevezetett közös legelőből járó 12/1744-cd részre 1680 pengő kikiáltási árban, — az ugyanezen bététben A. I. sor. — 954/2. hrszám alatt foglalt 310 négyszögöl területű, a vénszőlőskert dűlőben fekvő szőlőre 150 pengő kikiáltási árban, — a mikepéresi 817. sztki. bététben A. I. sor. 954/1. hrsz. alatt foglalt, a vénszőlőskert a dűlőben fekvő 309 négyszögöl területű szőlőnek Horváth Sándor nevére álló felerész juttatására 75 pengő kikiáltási árban, — a mikepéresi 1744 sztkvi. A. I. sor, 309. hrszám alatt foglalt 629 négyszögöl területű, a Beltelekben fekvő Horváth Sándor nevére állott jelenleg üj. Deczki Sándor és neje nevére álló kertre 1500 pengő kikiáltási árban a mikepéresi 383. sztkvi. bététben A. II. 1—3. sor — 1632. — 1634. hrszám alatt foglalt 2 hold 160 négyszögöl területű a Szilasdűlőben fekvő szántó, — és csatornából Kovács Gábor és neje Rácz Teréz nevére álló, Horváth Sándor nevére állott felerész illetőségre 800 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi október hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor Mikepéres község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan közül a 310. hrszám alatt foglalt ingatlant a

kikiáltási ár felénél, a többi ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bántépénél a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bántépének előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bántépénél az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Debrecen, 1930. június 17. napján. Dr. Koós sk. kir. j. b. alelnök.

A kiadmány hitelül: Szentgyörgyi, kiadó.

HIRDETÉNY

A m. kir. debreceni honvéd és közrendészeti kórház Debrecen, Ujvárosi-ut 3. szám, 1930. évi október hó 1-től 1931. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre a részére szükseges hus. élelmi cikkek, liszt és tej szállítására árlejtést hirdet.

Az erre vonatkozó hirdetés az érdekeltek által a kórház gondnoki hivatalában átvehető.

Kórházgondnokság

Tanuló lány

felvétetik lapunk nyomdájában

József kir. herceg-u. 16.

Konvenciók majoros fával elsőrendű bizonyítvánnyal tanulmányra évesnek felvétetik. Jelentkezés Péterfia 46. Molnárnál. 5070

KIADÓ LAKÁS

Két szoba, konyha, fürdőszobás lakás kiadó. Miklós u. 11. 933

Világos pincészsoba gyermekteleknek kiadó szeptember 15-re. Mester uca 31. 7078

Piac uccán fiatal párnak, — vagy két egyetemi hallgatónak vagy hallgatónőnek szép világos, kényes mes. központi fűtéses szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Cim a kiadóban. 915

Kossuth uca 28. udvari két szép szobakonyhás, tiszta, féregmentes lakás orvosi rendelőnek, irodának is nagyon alkalmas, azonnal kiadó. Ipartestület. 5072

Egyetem mellett 3—4 szobás lakás mellékkelhelyiségekkel, vízvezetékekkel, villanyvilágítással kiadó. Felvilágosítást ad: költőkapus. 905

Két szoba és mellékkelhelyiségekkel álló lakás október elsejére kiadó. Poroszlai ut 41. szám. 903

Kiadó udvari 2 szoba, konyha, villany és vízvezetékekkel ellátott egyszerű lakás. Lorántffy 42. 5064

Takarításért száraz, tiszta, világos pince lakás kiadó. Apát uca 20.

Kiadó november 1-re modern udvari lakás 2 szoba, fürdőszoba, különösen egygyűjtő urinórnak vagy garzonnak alkalmas, Péterfia 48., földszint. 5041

Orvos és ügyvédurak figyelmébe! Gyönyörű 3 szobás uccai lakás fürdő- és cselédszobával, hozzáépítve váró- és rendezőszoba azonnal beköltözhető. Cim a kiadóban. 5039

Két szoba, előszoba, konyha kiadó. Király utca 5. 4910

Tiszta ujonnan renovált udvari szoba gyermektelen házas párnak, esetleg idősebb nőnek szeptember 1-re kiadó. Garai 26.

Külföldbejárati központi fűtéses szép szoba 1—2 személy részére kiadó. Glück Sándor. Arany János uca 54. 889

Megérkezett

a kitűnő sziléziai

porosz köszenem

Szeptember 15-ig szenzációs olcsó áron bocsátom rendelkezésére.

Olcsó tölgy- és cseria vásár

Elsőrendű áruimról győződjön meg!

Bajomi Józsefné

fa- és szentelepen. Telefon 8—93.

Ötszobás modern lakás november 1-re kiadó. Hatvan uca 27.

Két szobás lakás október 1-re kiadó. Mester u. 29. 5027

Szoba, konyha, kamara kiadó. Thaly Kálmán u. 4. sz. 5028

Külön álló négy szoba, fürdőszobás lakás virágos udvarban kiadó október 1-re. Budai Erzsébet u. 1. Irinyi u. sarok. 5059

BUTOROZOTT SZOBA

Elegáns butorozott szoba azonnal kiadó. Hungária épület. II. emelet 10. 919

Külföldbejárati jól butorozott szoba kiadó. Széchenyi uca 75. emelet. 935

Kiadó két különbejárati uccai butorozott szoba. Kossuth u. 26. Balódaí. 936

Külföldbejárati csinosan butorozott szoba kiadó. Ugyanott jó házikoszt kapható. Arany János uca 39. 928

Szépen butorozott uccai szoba kiadó. Kigyó 36. 5074

Egy vagy két személyre különbejárati butorozott szoba azonnal kiadó. József kir. herceg u. 35. II. 870

Főtéren kiadó butorozott szoba esetleg eljuttatással. központi fűtéssel. Cim a kiadóban. 5058

Butorozott szoba kiadó szeptember 15-re. Ispóty uca 13. 4983

Két ágyas uccai butorozott parkettes szoba kiadó. Hatvan uca 18. szám, II. em. bajra

Püspöki palotában kiadó csinosan butorozott szoba. Fürdőszobahasználattal. Cim: Független Ujság Kölesdönkönyvtárban. Széchenyi u. 2. 812

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Központi vagy annak közelében kétszobás, fürdőszobás modern lakást keresek. Cim a kiadóban. 893

Központi vagy annak közelében két szobás fürdőszobás modern lakást keresek. Ajánlatokat „November 1-re” jeligére a kiadóba. 916

TELJES ELLÁTÁS

Központi rütes lakásban egyetemi hallgatóknak és hivatalnoknőket vállalkozó teljes ellátásra Angol és francia társalgás. Jelentkezés naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 2—4-ig Piac utca 40. I. em.

Teljes ellátásra elvállal tisztviselőnő magános nő. Cim a kiadóban. 542

OKTATÁS

Zongoratanítás kezdőknek, haladóknak zeneakadémiai módszerrel jutányosan. Brück zenetanárnál. Piac u. 6. I. 918

Németül tanít azonnali konverzativval. Kossuth u. 30. 5063

Zongoratanító nyári szünet alatt jutányos áron magyar nótakurzust rendez. Cim a kiadóban. 8630

Német órákat ad dr. Kövessi, Harsányi G. u. 25. 712

Zongorázni jutányosan tanítok akadémiai módszer szerint. Cim a kiadóban. 891

Énektanítás. Hangképzés a legelső hangpedagógusok módszerével előkészítés énekvizsgára lélegzés-technika és tökéletes hangvétel tanítása. Jelentkezés naponta 2—6-ig. Piac utca 40. I. emelet. Próbának ingyen.

APRÓ HIRDÉTESEK

Egy apróhirdetés 10 szög 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg. Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számíthatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek. Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

HÁZASSÁG

Keresztyén szigorúorvos feleségül venne némi hozományval bíró urleányt, vagy fiatal özvegyet, aki tanulmányai befejezéséig anyagilag támogatná. Teljes című leveleket a „Debreceni Ujság” kiadójába kér. Ujvárosi orvosok jelgérére.

LEVELEZÉS

Polgárcsajádbelei egyszerű, csinos lányt, fiatal özvegyet, feleségül venne önálló, 37 éves iparos-vállalkozó. A pénz nem minden, jelgérére a kiadóba kerem. 5076

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Perfekt szakácsnő, ki remekül főz, süít és varr, éves bizonyítványokkal állást keres jobb uriháznál, vagy gazdaságban. Cimem a kiadóban 4918

Kitűnően főző, sütő nő, ki a gazdaság és háztartás minden ágában kiválóan járatos, házvezetőnőnek — vagy gazdaságnak ajánlnokozik, hosszú bizonyítványokkal. Nagyon szépen varr, gyermekek német oktatását is vállalja. Címét kér a kiadóhivatalba. 4917

Gyors és gépirónó délutáni órákban irodába ajánlnokozik. Cim a kiadóban.

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS NŐNEK

Ügyes lányok, 14—15 évesek könnyű munkára felvételek. Jókai uca 44.

Felvezetek mindenek szakácsnő reggel 6-tól este 10-ig való elfoglaltságra. Svánci Tejtívó, Piac uca 26. 930

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Tanulóéányok felvétetnek nőruha varrodába, Singerné, Nagyvárad u. 4. (Volt Szivchenyi u.) 934

Bejáróról keresek csak délutánra. Károly Ferenc József ut 52. 5029

Kiszolgálóéányt, kinek hosszabb gyakorlata van, azonnali bejelölésre keresünk. — Deutsch Albert és Fia. 929

Perfekt szakácsnő azonnalra felvezet Halász Nándorné. Arany János uca 25. 917

Suche deutsches Fräulein zu fünf und drei jährigen Buben. — Dr. Morton Gyuláné Nyiregyháza, Széchenyi ut 29. 924

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Hordó javításához kádarszerek felvétetnek. Széchenyi u. 22. 929

Konvenciók majoros fával elsőrendű bizonyítvánnyal tanulmányra évesnek felvétetik. Jelentkezés Péterfia 46. Molnárnál. 5070

KIADÓ LAKÁS

Két szoba, konyha, fürdőszobás lakás kiadó. Miklós u. 11. 933

Világos pincészsoba gyermekteleknek kiadó szeptember 15-re. Mester uca 31. 7078

Piac uccán fiatal párnak, — vagy két egyetemi hallgatónak vagy hallgatónőnek szép világos, kényes mes. központi fűtéses szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Cim a kiadóban. 915

Kossuth uca 28. udvari két szép szobakonyhás, tiszta, féregmentes lakás orvosi rendelőnek, irodának is nagyon alkalmas, azonnal kiadó. Ipartestület. 5072

Egyetem mellett 3—4 szobás lakás mellékkelhelyiségekkel, vízvezetékekkel, villanyvilágítással kiadó. Felvilágosítást ad: költőkapus. 905

Két szoba és mellékkelhelyiségekkel álló lakás október elsejére kiadó. Poroszlai ut 41. szám. 903

Kiadó udvari 2 szoba, konyha, villany és vízvezetékekkel ellátott egyszerű lakás. Lorántffy 42. 5064

Takarításért száraz, tiszta, világos pince lakás kiadó. Apát uca 20.

Kiadó november 1-re modern udvari lakás 2 szoba, fürdőszoba, különösen egygyűjtő urinórnak vagy garzonnak alkalmas, Péterfia 48., földszint. 5041

Orvos és ügyvédurak figyelmébe! Gyönyörű 3 szobás uccai lakás fürdő- és cselédszobával, hozzáépítve váró- és rendezőszoba azonnal beköltözhető. Cim a kiadóban. 5039

Két szoba, előszoba, konyha kiadó. Király utca 5. 4910

Tiszta ujonnan renovált udvari szoba gyermektelen házas párnak, esetleg idősebb nőnek szeptember 1-re kiadó. Garai 26.

Külföldbejárati központi fűtéses szép szoba 1—2 személy részére kiadó. Glück Sándor. Arany János uca 54. 889

